

*Jitro. – Jsi, duše má, podobna, tomuto obrazu; vše ještě spí, já vyšel záhy z rána, tráva i
 osení jsou zkrěhly od mrazu.
 Jest spánek přítel smrti, a já tak záhy vstal; jsem asi bled, můj pohled do krajiny jest plný
 tesknoty a jako pohled skal.
 Bylo by možno někoho probudit opodál ve vesnici, jen jít a zaklepati na sklo okenní: kdo
 vstal a vyšel sám, miluje i spící.
 Ta láska smutná jest, jež musí probouzeti, neklepej, duše má, v tom tichu zvuk jest
 násilím: lze býti bohatým a neslyšet a nevidět.
 Rosa je studená, ji miluji, ač studí: studila, abych zapomenul na zbytek snu – toť její
 pocel první; ona tiše budí.
 Svě horko tajemné nalila mi do žil; už bych se nevrátil do podušek noci, v ložnice tváří
 mrtvolných – já ožil.
 A že jsem se nebál první vstát a odejít z domu, ač tajemství všechna strašna jsou, jsme-li
 tak sami: teď vím a chovám v srdci svém, co dáno málokomu. Kterak to povědět? Jsem
 s Jitrem zasnouben. Svědkové mého sňatku jsou vesměs mlčenliví: jdu, po levici Noc a po
 pravici Den.
 I Noc i Den, ti oba v hloubce jsou a daleko ode mne jak sen – jest tajemnější láska má, ač
 jest to láska dvou.
 Zde podezření nemístno, rád jméno Její řekl bych, své Lásky jméno, avšak říkati, co říci
 nemožno, toť hřích.
 Nuž ` tedy vstav a z domu vykročiv, po levici Noc a po pravici Den, já uviděl a poznal
 Lásky moc a div.
 Nad vodami a nad květy země a nade vším stála obnažena, blankyt zvedajíc a řkouc: Vše
 mohu a vím.
 I pokynula a zlatým hrdlem svým kohout ji ohlásil dálkám, a hvozdy vydechly vonný dým.
 To však není veškeré její tajemství; jsem ještě sám, a všechna duše živa spí: v kahanech
 rosy Mrtvých cit se blahem vzněcuje a chví.*

Jakub Deml (Domů, v Tasově/Morava 1928)

Výročí vydání prvního čísla Budišovského zpravodaje

V minulém roce jsme slavili desátý ročník našeho zpravodaje. 7. května 2009 můžeme oslavit desáté narozeniny. Právě k tomuto datu před deseti lety vyšlo první číslo našeho čtvrtletníku. Další číslo následovalo hned na konci června téhož roku, a od té doby vychází pravidelně vždy na konci března, června, září a v prosinci ještě před Vánoci. Již od prvního čísla jej mohou zájemci najít i na internetu, zpočátku ve zjednodušeném tvaru, v tomto volebním období (od čísla 4/2006) již v plném znění a navíc barevně (formát PDF). Ve stejném formátu vyšla všechna čísla od 1/1999 do 2/2008 na CD, doplněna fotografiemi z historie Budišova a mapou městyse z roku 2008 (to je možné zakoupit na úřadě městyse).

ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE

Usnesení z jednání Zastupitelstva městyse Budišov ze dne 16. 12. 2008

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

Vypuštěné údaje o soukromých osobách a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Úřadě městyse Budišov.

Zastupitelstvo městyse:

- souhlasí s navrženým programem,
- schvaluje zápis z minulé schůze,
- bere na vědomí zprávu o činnosti rady městyse od poslední schůze (zápisy 62–64),
- schvaluje rozpočet městyse na rok 2009, rozpočet je vyrovnaný,
- schvaluje rozpočtové úpravy 11/2008 dle přílohy č. 2,
- schvaluje rozpočtový výhled na léta 2009-2011 dle přílohy č. 3,
- schvaluje prodej pozemků,
p. č. 288 o výměře 23 m²,
části pozemků p. č. 4532/2 o výměře 19 m² a p. č. PK 4532/2 o výměře 232 m²,
p. č. 3515/3 o výměře 408 m² firmě ESO WORLD za cenu 100 Kč/m²,
- schvaluje prodej pozemku s budovou bývalé mlékárny za podmínek prodeje pozemku pod autobusovou čekárnou za cenu 100 Kč/m²,
záměr prodeje:
p. č. 3606/8 zahrada o výměře 8 m²,
p. č. 4564/2 ostatní plocha o výměře 184 m²,
p. č. 4564/3 ostatní plocha o výměře 15 m²,
- schvaluje záměr prodeje pozemků
p. č. 3606/8 zahrada o výměře 8 m²,
p. č. 4564/2 ostatní plocha o výměře 184 m²,
p. č. 4564/3 ostatní plocha o výměře 15 m²,
- schvaluje smlouvu o postoupení pohledávky mezi firmou Kevos, spol. s r. o. a městysem Budišov a pověřuje starostu podpisem této smlouvy,

- schvaluje doplnění jednacího řádu v § 2, odstavec 2 následujícím textem: zastupitelstvo městyse zabezpečuje hospodaření městyse dle schváleného rozpočtu, provádí rozpočtová opatření nad částku 100 000 Kč,
- ukládá Ing. Dokulilovi zjistit majetkové vztahy k božím mukám a zajistit závazné stanovisko památkového úřadu,
- ukládá zajistit 2× ročně besedu s důchodci, odpovídá: starosta, p. Suchánek, Mgr. Smrčková.

Ing. Ladislav Dokulil, místostarosta, Petr Piňos, starosta

Usnesení z jednání Zastupitelstva městyse Budišov ze dne 16. 2. 2009

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

Vypuštěné údaje o soukromých osobách a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Úřadě městyse Budišov.

Zastupitelstvo městyse:

- souhlasí s navrženým programem,
  - schvaluje zápis z minulé schůze,
  - bere na vědomí zprávu o činnosti rady městyse od poslední schůze (zápisy 65–70),
  - schvaluje podmínky pro poskytnutí dotace z Integrovaného operačního programu, priorita 2.1 – Zavádění informačních a komunikačních technologií v územní veřejné správě. Jedná se o rozšíření služeb pracoviště Czech POINT,
  - schvaluje Smlouvu o vypracování a podání žádosti o dotaci v rámci IOP pro prioritní osu 2, oblast intervence 2.1. „e-Government v obcích – Czech point“ včetně jejího vyúčtování a závěrečné monitorovací zprávy, která bude uzavřena mezi městysem Budišov a městem Třebíč,
  - schvaluje prodej pozemků p. č. 3606/8 zahrada o výměře 8 m², p. č. 4564/2, ostatní plocha, o výměře 184 m², p. č. 4564/3 ostatní plocha o výměře 15 m² za cenu 40 Kč/m²,
  - schvaluje záměr prodeje části pozemku p. č. 637/1 o výměře 8 700 m² v lokalitě „Na Kopanicích“
  - schvaluje opravu kupní ceny na 40 Kč/m² u parcel PK4532/2 díl c, d, o výměře 28 m², 4532/2 díl e, a p. č. 4580, celkem 295 m²,
  - schvaluje úpravu kupní ceny u částí parcely č. 4434/2 na částku 104 Kč/m² a' na částku 84 Kč/m²,
  - schvaluje odstoupení od koupě pozemku p. č. 3524/81 v lokalitě U Kuchyňky, pozemek může být nabídnut dalšímu zájemci,
  - schvaluje účetní uzávěrku ZŠ a MŠ Budišov za rok 2008 (dle příloh),
  - bere na vědomí zprávu o nápravných opatřeních v ZŠ a MŠ Budišov (dle příloh),
  - schvaluje rozpočtové úpravy dle přílohy,
  - bere na vědomí akceptování žádosti o podporu v rámci Operačního programu životního prostředí na projekt „Obnova aleje v zámeckém parku v Budišově“,
  - schvaluje návrh starosty na nezvyšování odměn zastupitelů pro rok 2009.
- Ing. Ladislav Dokulil, místostarosta, Petr Piňos, starosta

Rozpočet městyse Budišov na rok 2009

Příjmy

§	Položka	Popis	Kč
	1111	Daň z příjmů fyz. osob ze z. č.	1 600 000
	1112	Daň z příjmů fyz. osob ze SVČ	340 000
	1113	Daň z příjmů fyz. osob z kapit. výnos	150 000
	1121	Daň z příjmů právnických osob	2 600 000
	1211	Daň z přidané hodnoty	3 600 000
	1332	Poplatky za znečišťování ovzduší	10 000
	1341	Poplatek ze psů	12 600
	1343	Poplatek za užívání veřejného prostranství	50 000
	1343	Poplatek ze vstupného	5 000
	1361	Správní poplatky	110 000
	1511	Daň z nemovitostí	420 000
	4112	Neinvestiční přijaté dotace ze SR v rámci	1 068 600
1032	2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků (les)	360 000
2310	2111	Příjmy z poskytování služeb a vyr. (pit.voda)	65 000
2321	2111	Příjmy z poskytování služeb a vyr.(stočné)	38 000
3314	2111	Příjmy z poskytování služeb a vyr.(knihovna)	2 000
3322	2132	Příjmy z pronájmu ost. nemov. a j č. (Zámek)	200 000
3349	2111	Příjmy z poskytování služeb a vyr. (Zpravodaj)	20 000
3392	2132	Příjmy z pronájmu ost. nemov. a jej č. (sál)	8 100
3511	2132	Příjmy z pronájmu ost.nem.a jejich č. (doktoři)	120 000
3612	2132	Příjmy z pronájmu ost.nem.ajejich č. (byty)	670 000
3613	2132	Příjmy z pronájmu ost.nem. (nebytové prostory)	129 000
3639	2131	Příjmy z pronájmu pozemků	8 000
3639	2132	Příjmy z pronájmu ost, nem. (ostatní nájmy)	230 000
3639	2133	Příjmy z pronájmu movitých věcí (T.S.)	198 000
3722	2111	Příjmy z poskytování služeb a vyr. (svoz odpadu)	90 000
4351	2111	Příjmy z poskytování služeb a vyr. (DPS)	1 000
4351	2132	Příjmy z pronájmu ost. nem. (DPS)	210 900
6171	2111	Příjmy z poskytování služeb a vyr. (hlášení MR)	5 000
6310	2141	Příjmy z úroků (část)	17 000
Příjmy celkem			12 338 200

Výdaje

2221	5193	Výdaje na dopravní obslužnost	50 000
2310	6349	Ostatní investiční dotace veř. rozpočtům územ. / Vodovody	1 014 000
2321	5169	Nákup ostatních služeb (odvádění a čištění odp. vod)	50 000
2334	5164	Nájemné (Kundelák)	1 000
3111	5331	Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvk. (MŠ)	730 000
3113	5331	Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvk. (ZŠ)	1 920 000
3314		Knihovna	
	5021	Ostatní osobní výdaje	25 000
	5136	Knihy, učební pomůcky a tisk	10 000
	5139	Mateiál j.n.	2 000
	5162	Služby telekomunikací a radiokom.	6 000
	5173	Cestovné	200
3319		Ostatní záležitosti kultury	
	5021	Ostatní osobní výdaje	3 000
	5139	Nákup materiálu j. n.	500
3322	5169	Zachování a obnova kulturních památek	200 000
3349		Ostatní záležitosti sdělovacích prostředků (Zpravodaj)	
	5169	Nákup ostatních služeb	65 000
	5173	Cestovné	1 300
3399	5194	Ostatní zál. Kultury (SPOZ)	17 000
3612	5141	Úroky vlastní	150 000
3631	5154	Veřejné osvětlení	114 000
3633	5141	Úroky vlastní (úvěr Č. spoř., plynofikace)	100 000
	5169	JMP, nákup ost. služeb	200
3639		Komunální služby a územní rozvoj j. n.	
	5169	Nákup ostatních služeb	300 000
3722	5169	Sběr a svoz komun. odpadu; hřbitov, jednorázový svoz	90 000
3723	5169	Sběr a svoz ostatních odpadů (Sběrný dvůr)	500 000
3745	5169	Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	500 000
4351		Pečovatelská služba	
	5141	úroky vlastní	123 000
	5169	nákup ostatních služeb (měřáky)	20 000
5512		Požární ochrana – dobrovolná část	
	5139	Nákup materiálu j.n.	5 000
	5151	Studená voda	3 000
	5154	Elektrická energie	17 000
	5156	Pohonné hmoty a maziva	15 000
	5171	Opravy a udržování	3 000
6112		Zastupitelstva obcí	

	5023	Plat členů zastupitelstev obcí a krajů	390 000
	5032	Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	30 000
	5162	Služby telekomunikací a radiokom.	40 000
	5173		8 000
6171		Činnost místní správy	
	5011	Platy zaměstnanců v prac. pom.	1 500 000
	5031	Povinné poj.na soc.zab.a přísp.na st. pol. z.	250 000
	5032	Povinné poj na veřejné zdravotní pojištění	120 000
6171	5038	Ostatní povinné pojistné hrazené zaměstnavat.	5 000
	5136	Knihy, učební pomůcky a tisk	13 000
	5139	Nákup materiálu j. n.	50 000
	5152	Teplo	64 000
	5161	Služby pošt	47 000
	5162	Služby telekomunikací a radiokom.	100 000
	5163	Služby peněžních ústavů	98 000
	5166	Konzultační, poradenské a právní služby	100 000
	5167	Služby školení a vzdělávání	30 000
	5169	Nákup ostatních služeb	200 000
	5173	Cestovné	2 000
	5175	Pohoštění	16 000
6310	5163	Služby peněžních ústavů	15 000
6409	5909	Ostatní činnosti j. n.	2 149 000
	8124	Uhrazené splátky dlouhodob. přij. půjčených prostř.	1 076 000
Výdaje celkem			12 338 200

Rozšíření služeb Czech Pointu

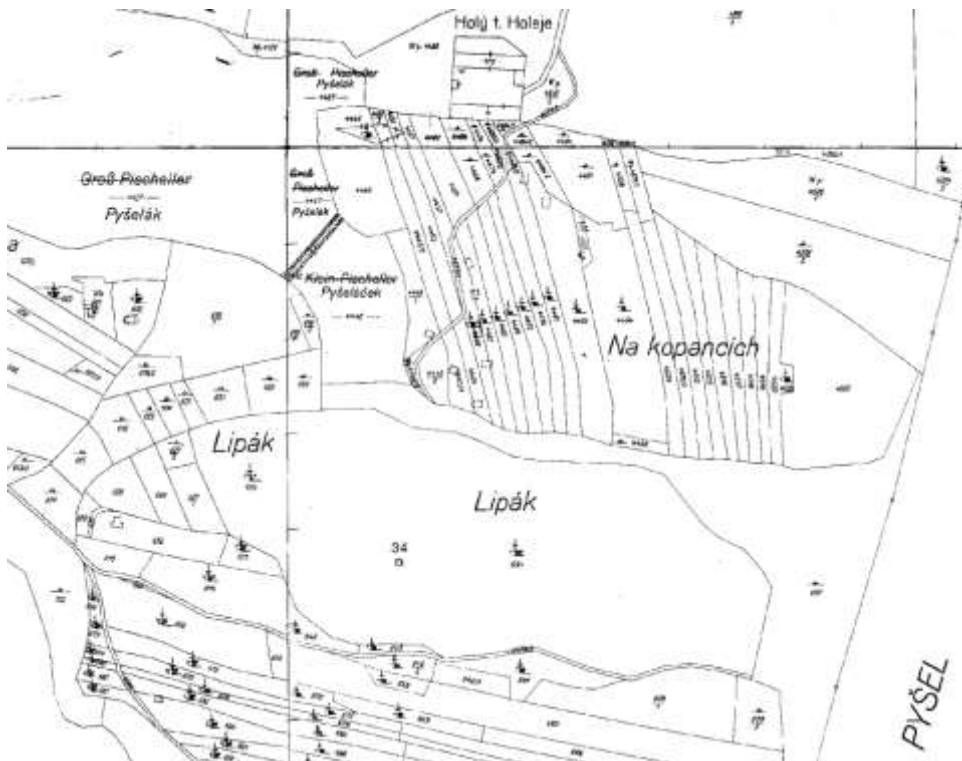
S účinností od 1. 1. 2009 byla na Úřadu městyse Budišov rozšířena služba Czech Pointu o vydávání Výpisu bodového hodnocení osoby z centrálního registru řidičů. O výpis může požádat sám řidič na základě předložení občanského průkazu nebo cestovního pasu. Zmocněnec žádá o výpis z Centrálního registru řidičů na základě úředně ověřené plné moci řidiče a svého občanského průkazu.

Poplatek dle položky 3 písmeno d) zákona 634/2004 Sb. činí za první stránku 100 Kč a za každou další 50 Kč.

Od července bude Úřad městyse Budišov provozovat i služby datových stránek, tzv. eGovernmentu, podle zákona č. 300/2008 Sb. Protože k tomu ještě nejsou prováděcí předpisy, bližší údaje budou v příštím zpravidaji.

Lesy městyse se zvětšují

Koncem loňského roku se podařilo zástupcům městyse Budišova získat další les odkoupením podílu jiných obcí z vlastnictví bývalého lesního družstva (č. parc. 634) o výměře 66 056 m². Navazuje na lesy za Pyšelákem, které městyse patřily již dříve. V současné době vlastníme podíl 4/5, zatím ještě 3/20 má Hodov a 1/20 Kamenná.

Zaplňme mezery v dokumentaci historie Budišova

V roce 2011 budeme mít sice ne kulaté, ale hezké výročí 777 let od písemné zmínky o Budišově (1234). Jedná se sice o falzum, ale nic jiného nemáme. V onom roce bude více výročí, tentokrát více či méně kulatých:

- 610 let od první doložené zprávy o faře v Budišově,
- 290 let od vytvoření korouhve na budišovském kostele,
- 60 let od postavení nové školy,
- 50 let od vzniku skupiny Sonet Budišov,
- 40 let od ulití 2 zvonů pro věž kostela,

20 let od zpřístupnění zoologického depozitáře Moravského zemského muzea v budišovském zámku.

Je zvykem při výročích obcí vydávat publikace mapující jejich historii. Kdyby se příští zastupitelstvo chtělo o něco podobného pokusit, mohlo by se dostat do nezáviděníhodné situace. Budišov měl ve 20. až 60. letech minulého století zcela jistě bohatou historii, bohužel nevíme jakou. Kroniky z těch dob se nedochovaly, pamětníci ubývají.

Rada městyse se proto rozhodla, že se pokusí mezery budišovské historie co nejvíce zaplnit, aby případné vydání nějakých tisků bylo co nejsnadnější. Zástupci městyse proto vyzývají všechny občany, kteří mají vztah ke svému bydlišti a vědí cokoliv o historii Budišova, případně mají nějaké historické dokumenty, aby pomohli dobrovolníkům, pracujícím na tomto úkolu, při sestavování Historie městyse Budišova.

Takový projekt má za cíl vytvořit databázi písemných, obrazových, zvukových i filmových dokumentů v elektronické podobě, spravovanou a doplňovanou Úřadem městyse Budišov.

Stěžejní část dokumentů se jistě dá získat v archívech, ale kdo by mohl přispět jakýmkoliv dokumentem či informací o historii Budišova, může se obrátit na kronikáře městyse Karla Pavlíčka nebo na kohokoliv ze zastupitelstva městyse. Využití dokumentů bude prostřednictvím kopie či skenování, takže svoje dokumenty si každý odnese neporušené zpět.

Pomozte doplnit bílá místa v historii Budišova, přispějete tím k vydávání různých nevýdělečných publikací úřadu městyse i k obsahu našeho zpravodaje (ten není rovněž výdělečný, jeho cena zdaleka nepokryje náklady na jeho vydávání) a posloužíte tím i svým spoluobčanům k rozšíření jejich obzoru.

Ladislav Dokulil

Rekonstrukce bytu v prostorách budišovské školy

Z finančních prostředků městyse se opravuje byt v základní škole. Po rekonstrukci jej městys nabídne Základní škole Budišov k využití pro zaměstnance školy. Pokud nebude možnost takto byt využít, přijdou na řadu žadatelé z pořadníku žádostí o byt.

Kam s ním?

Před budišovským hřbitovem je odpadkový koš. Neustále plný odpadkový koš. Odpadkový koš neustále plný odpadem z hrobů (svíčky, květiny, chvojí, ba i menší věnce). Tento odpad sem jistě nepatří. Je třeba, zcela v duchu nápisu na koši, takový odpad umístit do kontejneru pod hřbitovní zdi.

Sem zase určitě nepatří domovní odpad. Každý dům by měl být v duchu vyhlášky městyse č. 1/2006 svou popelnici. Kdo chce odpad třídit (což je vrcholně žádoucí), může využít sběrných kontejnerů na tříděný odpad, nebo sběrného dvora, kde jej mohou občané Budišova umístit zcela zdarma, ovšem jen ve vyhrazenou otevírací dobu (středa 13–17, v zimě 12–16), sobota 8–13 hodin.

V žádném případě nelze tolerovat umístění odpadu před branou zavřeného dvora!

Stavební odpad je možné případně použít k opravě nesjízdných úseků obecních cest, **ale jen po dohodě s úřadem městyse!**

Skládování odpadu mimo výše uvedená místa je přísně zakázáno nejen podle uvedených vyhlášek, ale i podle zák. 185/2001 Sb.

Oprava krovů zámku

Městys Budišov se v současné době snaží řešit neutěšený stav krovů v budišovském zámku. Zástupci městyse zajišťují opravy krovů, které se budou hradit částečně z nájemného a částečně z rozpočtu městyse.

Postupy a řešení při likvidaci odpadních vod v městysi Budišov

V současné době je v městysi Budišov provozována dešťová kanalizace, do které je možné podle rozhodnutí vodoprávního úřadu a schváleného kanalizačního řádu na přechodnou dobu do 31. 12. 2010 vypouštět z jednotlivých nemovitostí i částečně čištěné odpadní vody.

Podmínkou povolení je to, že do tohoto termínu bude vybudována splašková kanalizace a čistírna odpadních vod. Na kanalizaci byla zpracována projektová dokumentace a její stavba je povolena vodoprávním úřadem. Předpokládaný termín zahájení realizace je ve druhém pololetí letošního roku.

V tomto období musí být také řešeno napojení jednotlivých nemovitostí na splaškovou kanalizaci. Do této kanalizace budou vypouštěny odpadní vody ze sociálních zařízení a kuchyní, nelze vypouštět vody srážkové a podzemní a také nelze vypouštět látky, které nejsou odpadními vodami (jsou stanoveny kanalizačním řádem). Protože je splašková kanalizace ukončena čistírnou odpadních vod, není dovoleno vypouštět do kanalizace odpadní vody přes septiky ani přes žumpy. Do stávající dešťové kanalizace je možné vypouštět jen vody srážkové, případně neznečištěné vody podzemní.

Při napojování jednotlivých nemovitostí na splaškovou kanalizaci je nutné dodržet ustanovení zákona 274/2001Sb., o vodovodech a kanalizacích, ve znění pozdějších předpisů a Stavebního zákona 183/2006Sb. a jeho prováděcích předpisů.

Pokud se týká problematiky kanalizačních přípojek, platí zejména, že kanalizační přípojka je samostatnou stavbou a k její realizaci je třeba územní souhlas stavebního úřadu.

Územní souhlas vyžaduje zpracování projektu přípojky, zajistit vyjádření správců všech podzemních sítí v dané lokalitě atd. Zejména pro starší občany by zabezpečení těchto podkladů bylo velice náročné.

Technické služby jsou připraveny našim občanům poskytnout potřebnou pomoc.

Každého vlastníka nemovitosti seznámíme se způsobem napojení na kanalizační řad a poskytneme odbornou pomoc při získání územního souhlasu stavebního úřadu. Technické služby jsou připraveny poskytnout pomoc i při vlastní stavbě kanalizační přípojky.

Rudolf Matoušek

ZPRÁVY

Mikuláš

Budišovské ženy a jejich příznivci ani letos nezapomněli na děti. Mikuláš přijel Pod Hrázku zase s koněm v pátek 5. prosince po 17. hodině a množství čertů opět nechybělo.

Tříkrálová sbírka

9. ročník Tříkrálové sbírky v Budišově a okolí proběhl v sobotu 3. ledna 2009. Letos se vybralo v budišovské farnosti nejvíce za celou historii sbírky. Včetně Kojatína a Valdíkova to byl druhý nejlepší výsledek. Rekord padl i v Hodově a Kamenné, druhý nejlepší výsledek měli v Náramči, Studnicích, Rozích a Valdíkově, třetí nejlepší výsledek v historii měl Budišov.

obec	Kč	na obyv.
Budišov	23 762	19,83
Hodov	12 299	41,55
Nárameč	9 120	25,98
Studnice	7 370	48,49
Kamenná	7 140	32,16
Rohy	3 369	28,31
farnost	63 060	26,97
Kojatín	3 406	43,67
Valdíkov	2 260	22,83
CELKEM	68 726	27,33

Stalo se v Betlémě

Děti z pyšelské farnosti za vedení Marty Brestovské uvedly v neděli 4. ledna 2009 v 16 hodin v budišovském kostele představení hry se zpěvy s názvem Stalo se v Betlémě.

Děti včetně těch nejmenších před množstvím přihlížejících všechno zvládly bez chyby a přispěly tak k pohodě Vánoc před slavností Zjevení Páně.

Budišovským ochotníkům odvaha přeje

Na začátek roku si místní ochotníci připravili světově úspěšnou operetu Mamzelle Nitouche (z provedení v televizi se vybavují herci Petr Štěpánek, Lubomír Lipský, Květa Fialová a další). Náročnost jejího provedení nespočívá v ději – ten je celkem jednoduchý, ale spíše v prostoru, který se hercům nabízí ke ztvárnění postav, a nejenom těch hlavních. To klade na všechny velké nároky a úspěch je možný, pokud se jich zhostí dobře. Nedílnou součástí jsou i kostýmy, které svoji pestrostí umocňují děj.

Při zpětném pohledu se mi vybavil výkon jednoho z mladých herců. Ten hrál s takovým zápalom (v hledišti byli s rodiči i jeho dědeček a babička) a maximální snahou nezapomenout text, že jsem měl obavu, jestli tu svoji roli ustojí, nakonec se mu to podařilo a z jeho hry byla vidět radost.

Karel Pavlíček

Musica Animata v Budišově

18. ledna 2009 se vydal třebíčský soubor Musica Animata s malým smyčcovým orchestrem ZUŠ Třebíč po letech opět do Budišova s premiérou díla Antonia Vivaldiho Gloria. Vstupné bylo dobrovolné, přesto se na varhany, pro které jeho výtěžek třebíčský soubor věnoval, sešlo 7 645 Kč. Díky patří všem, kteří na naše varhany přispěli, a všechny zveme na koncert, který bude po dokončení budišovských varhan, možná už letos. Pozvánka bude určitě na internetových stránkách městyse Budišov a možná i v našem zpravodaji.

Cukrárna v Budišově

V úterý 10. února byla znovu otevřena budišovská cukrárna:

Otevírací doba:

Pondělí 7–13 hod

Úterý–pátek 7–13, 14–17

Sobota 7–10, 15–18

Neděle 8.30–10.30, 13–17

- velký výběr zákusků (Penam Třebíč, Fontána Příbyslav)
- chlebičky
- bohatý nápojový lístek
- zmrzlina
- zmrzlinové poháry
- nanuky
- příjemné posezení pro 20 lidí
- dětský koutek
- po domluvě možnost pořádání menších rodinných, dětských, přátelských a jiných posezení po zavírací hodině

Přijímáme objednávky na zákusky, minizákusky, dorty, čajové pečivo, chlebičky.

Masopustní průvod

Ten letošní vyšel v mírném mrazu a silném větru od úřadu městyse. Na dlouhé cestě čekaly budišovské ženy (nutno přiznat, že mezi nimi byli i dva muži) koblihy, chlebičky a něco na zahřátí. Některé dveře ale nedokázala otevřít ani řízná dechovka. Nevadilo to, masky nešly „vymetat dům vedle domu“, ale připomenout a navázat na dávnou tradici naší obce. Moc se z ní nezachovalo, a právě proto by každá podobná snaha měla být podporována.

Masopustní potěr se všude proplétal, tančil, anebo se držel svých maminek za ruce. A právě v těch malých je naděje, že masky budou procházet našim městysem i v budoucích letech.

Vlajka pro Tibet

Již od roku 2001 na budišovském obecním úřadě visívá 10. března tibetská vlajka. I letos zavlála. Je třeba vzpomenout na ty, kteří dosud nejsou pány svých věcí. Jak našim předkům bylo, když v osmatřicátém mocní tohoto světa naši zem předhodili jednomu lumpovi. A jak nám bylo, když v osmašedesátém jiný lump poslal na naši zem vojáky a mocní tohoto světa to jen nezúčastněně pozorovali a velice brzy začali vesele kolaborovat s okupační vládou. Měli bychom si dávat pozor, abychom pro nejružnější cetky a jiný šunt Made in China nezapomínali na ty, kteří jsou ve stejné situaci, jako jsme my byli v historii již mnohokrát. Je třeba poděkovat iniciátorovi vzpomínky Mgr. Jiřímu Horákovi, který již devětkrát nezapomněl.

Ladislav Dokulil

Preventivní posouzení stavu stromů

Ve čtvrtek 12. 3. 2009 provedla Ing. Damcová odborné posouzení stavu stromů v Budišově.

Vyhodnotila především lokality: hřbitov, parčíky kolem památníků, stromy „Pod Hrázkou“, lípy u můstku při silnici na Kojatín, okolí školy a alej u nádraží.

Stav některých vzrostlých stromů je nebezpečný možnostmi rozlomení nebo opadávání proschlých větví. Řada stromů je přestárlá s velkými vnitřními dutinami a vyžaduje odborné ošetření.

Po obdržení protokolu vypracovaného Ing. Damcovou se budeme snažit vyvolat co nejdříve správní jednání. Stromy, které se jeví jako nejvíce nebezpečné, odstranit a proschlé větve ořezat. V další fázi dojde k postupnému ošetření vyznačených dřevin.

Z. Smrček

Vážení přátelé – senioři městyse Budišova

Starosta a zastupitelé městyse Vás srdečně zvou na

první společné setkání v pátek 17. 4. 2009 v 16.00 hod. v jídelně ZŠ Budišov

Na programu je krátké kulturní vystoupení žáků ZŠ Budišov a beseda se starostou a zastupiteli o neaktuálnějším dění a koncepci rozvoje Budišova. Součástí besedy bude malé občerstvení.

Těšíme se na Vaši účast a otevřený dialog.

(Seniorem se myslí každý občan, který dosáhl 70 let života a více.)

Za zastupitelstvo městyse Budišov

Petr Piňos, starosta

Mgr. Jana Smrčková

Z HISTORIE

Ze vzpomínek stařešiny aneb Jak nám to matykář (ne)spočítal

Tak jsme byli my, maturanti z roku 1958, třetí zářijovou neděli slavnostně přijati mezi stařešiny uherskohradištského gymnázia ...

Stařešina ... – v duchu vidím plát poradní oheň a kolem něho shromážděné udatné bojovníky, jak pozorně naslouchají moudrým radám ctihodných kmetů svého rodu či kmene. Taky si uvědomuji, že jsem nikdy neslyšela o „stařešínkách.“ Copak nebyly i moudré stařenky? Vždyť jsme měli kdysi matriarchát! Nebo zní ženský tvar od slova „stařešina“ jinak? No, to je jedno – i když se mi zdá, že od naší maturity uplynuly už věky, v pravěku to přece jen nebylo.

Takže nechávám poradní oheň vyhasnout a vracím se do přítomnosti mezi dnešní stařešiny mužského i ženského rodu. Byli jsme, jak připomněl ve svém vtipném úvodu spolužák Vláďa, vlastně tak trochu levobočky gymnázia, protože jsme tehdy chodili na jedenáctiletku, přesto jsme byli svými předchůdci jako letošní „zlatí maturanti“ přijati do jejich řad (setkání se zúčastnilo téměř 300 stařešinů, včetně maturantky z r. 1930). Po společném programu jsme ještě poseděli se spolužáky z naší 11. A a najednou už naše maturita nebyla tak vzdálená, ale připadalo nám, že to bylo včera. Odjížděla jsem pak plná dojmů a vzpomínek na dobu, kdy nám bylo sedmnáct. A tak jsem si řekla, že se alespoň o jednu s vámi podělím. Někoho možná moje vypravování nezaujme, ale třeba v něm vyvolá vzpomínky na vlastní zážitky. Vždyť do školy jsme chodili všichni, ne?

V jednom ze svých dřívějších příspěvků jsem se zmiňovala, jak se nás v jedenácté třídě snažil vyburcovat k lepším výkonům nový němčinář. Ale ono nebylo jedné pohromy dost. „Vyfasovali“ jsme tehdy i nového vyučujícího matematiky, obávaného profesora Ptáčka, zvaného Kapa. Přezdívka je sice odvozena od řeckého písmene, mohlo by to ale znamenat i „Kapacita“. Za nás to byl už starší pán menší štíhlé postavy, ale stále budil zasloužený respekt. Tradovalo se, že kdyby někdo chtěl jít studovat matematiku a měl by na vysvědčení od Ptáčka alespoň trojku, přijmou ho bez zkoušky.

Brzy jsme zjistili, že pan profesor je sice přísný, ale rozhodně není zlý. Někdy se nás ovšem snažil vychovávat dost originálně. Tak například, když jsme ho jednou nějak naštvali, oznámil nám, že s námi nebude mluvit, protože si musí šetřit svoje naší vinou už téměř zničené hlasivky, které si ostatně kvůli nám namáhá zcela zbytečně. A tak všechno, co nám chtěl sdělit, psal na tabuli. Dodnes mám schovanou její fotografii. Jsou na ní kromě příkladů napsána jména vyvolaných a otázky jako: „Návrh na řešení? Něco jiného?“ atd.

Rozhodně nás však hodlal něčemu ze své vznešené vědy naučit a tak vyžadoval, abychom domácí úkoly vypracovávali samostatně. To chce ovšem každý vyučující, ale ne všichni jsou ochotni se pro splnění svých požadavků tolik angažovat. Stávalo se totiž, že si pan profesor vyžádal předložení domácí úlohy už o přestávce před hodinou matematiky, takže jsme usoudili, že bude jistější opsat ji od zdatnějších a pilnějších spolužáků už před vyučováním.

Nezpomínám si už, jestli toho dne, o kterém se hodlám zmínit, byla úloha nějak zvlášť obtížná, nebo se jen projevovala zvýšená lenost, ale nás, adeptů na opisování, se

tehdy před vyučováním sešla ve třídě celá řada. Nevím už taky, kdo nám úlohu nezištně poskytl, ale zato si vybavuji, že už jsme byli takřka hotovi, když *klika cvakla, dveře letí, Kapa vchází do dveří* a vzápětí sbírá sešity a chystá se trestat provinilce. A to jsme byli všichni: opisovali jsme nebo dávali opisovat, čímž jsme překročili školní řád (jak jsme byli potrestáni, si nepamatuji, ale asi to ani moc „nebolelo“).

A pak následoval zákaz opustit učebnu. Tak jsme seděli nebo postávali ve třídě a sledovali, jak jsou další příchozí vyzýváni, aby předložili úkol z matematiky, který většinou neměli. Třída se zvolna plnila a už to vypadalo, že ven nepronikne ani myš, takže to matykář tentokrát zaslouženě spočítá všem, kdo si to zaslужují. Ale na pár spolužáků se štěstí přece jen pouсмálo. Když byl pan profesor skloněný nad sešitem dalšího hřišníka, pootevřely se dveře, ale dovnitř nikdo nevešel. Spolužák obhlédl situaci, zaznamenal naše varovné posuňky, opatrně vycouval a tiše zavřel. Až do zazvonění už nikdo další dovnitř nevkroutil. Zato jsme ve ztichlé třídě slyšeli, jak občas klaply dveře tu na chlapeckém, tu na dívčím WC. A pak zazvonilo, ale ukrytí spolužáci svoji pevnost neopustili.

To už jsme i s naším inkvizitorem stáli na chodbě a čekali, jak souboj nervů dopadne. Naštěstí pro dobrovolné vězně měl asi pan profesor první hodinu v jiné třídě a tak svoje stanovisko musel opustit. A pokud vím, žádné další kázeňské postihy nenásledovaly, takže můžu napsat, že naše utkání s matykářem skončilo tehdy nerozhodně.

Skeptik ve mně podotýká, že nám to pak všem mnohokrát spočítal život. Ale abych nebyla nespravedlivá: Když se tak dívám na dosavadní součty, musím uznat, že zdaleka ne všude bych napsala znaménko mínus. Někdy se mi dokonce zdá, že těch plusových bylo víc.

A pokud nemáme zrovna přemrštěné nároky, můžeme doufat, že jich ještě pár bude. Vždyť i to stáří má něco do sebe. Mohli jste se vy, dříve narození, radovat v mladých letech například z toho, že vás ráno bolí jen jedno koleno?

Takže: Gaudeamus igitur! Radujme se!

Marie Holasová

Komentář k leteckému snímku ze dne 25. srpna 1944

Snímek je fotografován z některého z posledních angloamerických letadel, která ten den bombardovala tehdejší německou „Ostmarku“ – Flugmotorwerke Ostmark GmbH v Brně. Vyráběly se tam letecké motory pro německou armádu. Nálet byl veden od východu, proto je sever na snímku po pravé straně. Snímek byl uvolněn z tajných archivů vítězných západních spojeneckých sil po více než padesáti letech od skončení druhé světové války.

Ještě dnes, tj. po 63 letech, mi ten dým nad Ostmarkou nahání hrůzu. Viděl jsem ho tenkrát z boku, od severovýchodu. Stoupal do výšky několika set metrů a byl většinou černý jako na té fotce. Továrnu zasáhl bombardovací svaz, který letěl o 3 minuty dříve, než je čas pořízení snímku z druhé vlny letadel.

Na snímku je zřetelně je vidět naše ulice a naše zahrada. Maminka mě ukryla (asi zbytečně) pod dřevěný stůl na zahradě, aby na mne nepadla nějaká střepina a diskutovala přes plot se sousedkou, paní Konečnou. Jejich malá Liba seděla také pod stolem.

Pamatuji si na ten den docela dobře. Nikdo další z naší rodiny nebyl doma. Podle textu na snímku vidím, že to bylo v 11.04 hod. Po polední, na ulici naproti našeho domu, nadával udýchaný pan Janáček své manželce, že ona si klidně pokuřuje doma na zahrádce a on že běhá po polích kolem Ostmarky, obrací mrtvolu a hledá ji. Ta se bránila, že je před ohlášeným náletem poslal mistr urychleně domů, takže tu spoušť ani neviděla.

Z bombardovaného prostoru je zřetelně vidět kolejový svršek z Černovic kolem Stránské skály do Lišně. Poznávám také Belcrediho zámek, Velkou Klajdovku, Růženin lom na Hádech, tehdejší líšeňský hřbitov, fotbalové hřiště ČAFC Brno-Židenice a unikátní nedalekou kolonii Hamburk. Dnes již neexistuje. Bílé chomáčky v levé polovině snímku jsou čerstvé výbuchy spadlých bomb z druhé bombardovací vlny, které asi byly určeny vojenskému letišti Brno – je vyznačeno světlým kruhem.

Tehdejšího náletu se zúčastnilo v každé vlně několik desítek letadel B 17 zvaných Flying Fortress. Celkem bylo shozeno 924 pum po 250 kg. Pár dní po náletu mě na okraj Lišně zavedla moje starší sestra. Bylo vidět zničenou továrnu, na polích velké krátery po bombách a přinejmenším vytlučená okna v blízkých rodinných domech. Hrůza. Za rok nato jsem začal chodit do první třídy.

19. 2. 2009

Karel Pažourek

Strašidla a jak se lidé straší

„Prosím, jsou ještě strašidla?“ ptá se mne desetiletá Hedvika. „Proč se ptáš?“ „Prosím, děcka vypravují, že prý ve Findejsově mlýně straší. Vždy o půlnoci prý přichází strašidlo – má velké, svítící oči jako vejce. Jsou bílé, jen uprostřed zlaté, hořící panenky. Musí prý mu vždy něco nachystat, aby odešlo.“

Otázka vybavuje mi několik strašidelných historií.

Dědoušek nese do Přeckova kravský chomout. Má ho pěkně kolem krku. Na neštěstí staví se v Rudíkově na půlčik. No, v Rudíkově není o dobré a veselé spolčníky nouze, a tak dědoušek zatmí. V hodině duchů se těžko jde lesem člověku střízlivému, natož podroušenému. Klopýtne a najednou je sevřen borovicí a ne a ne se odtrhnout: „Zlé ducho, pust a nech mně vdejt!“ ale zlý duch nepouští z objetí. Dědoušek volá Pána Boha, svatého svého patrona. „Svaté Honzičko, pomuž a přemuž toho sakramenta!“ Nic platno: „Det já už, Panenko Maria, nemuž ani dchat!“ –

Teprve svítání a vystřízlivění vyprostilo dědouška ze strašidelného objetí. Jak narazil na borovici, půlky chomoutu se za ní sepojaly háčky a strašidlo bylo tu.

Za letní, teplé a tmavé noci baví se v hostinci u několika stolů sousedé. Kotníky karbaníků klepou o stoly, hovor a smích proráží kouřem. Zpěv doplňuje chvíle chlapecké družnosti. Do bezstarostné zábavy se rozletí dveře. V nich bledý zpocený chlap křičí: „Lidi, honem, světlo, pojdte na strašidlo!“ Vše tichne. Otevřenými dveřmi položily se pruhy světla na náves. Co je? Ustrašenec vydechuje: „U Silničního rybníka – ve struze u silnice – valí se černá hmota – mumle – funí – žene mě po silnici –.“ Chlapi se zdvihají. Rozsvěcují lucernu a mizí ve tmě. Za hodinu s chechotem přihánějí na dvůr hospody černou svini, která ten den utekla z Nového dvorku a byla za odměnu hledána po všech okolních obcích. –

Mezi Vilémovicemi, Přeckovem a Rudíkovem jsou rozsáhlé lesy, lesní srázy a strže, zarostlé keři malin a ostružin. Mezi nimi se vinou pěšinky, jež znají jen domorodci. Stezky vedou místy opuštěnými, tichými, obtékanými tajemnými příběhy z minula. –

Ve Vilémovicích sešla se parta nakupovačů dobytka. Jsou jak vrány, snesou se do dědiny, jak jen ucítí trochu masa k prodeji. Mezi nimi, hej, srdnatec k pohledání. Považte! Čerta se nebojí, po nocích jak za dne loží, kamarádům z cechu mnoho krav již před nosem vyfoukl.

Jde z Vilémovic nocí. Hvízdá si. Zapadá srázem pod vysoké smrky, ale i ve tmě tmoucí cítí, že se blíží k místu, kde na balvanu křížek vytesán je s písmeny W B a datem neštěstí 1807.

Pískot přestává. Pomalu našlapuje. Ted'! Cosi naráží na jeho hlavu. Ztrácí klobouk. Větev? Zastaví se. Zdvihá ruku. Vyjekne. V ruce drží – botu. Nedbá, letí, polomrtvý, rozedraný, poškrábaný dobíhá do rudíkovské hospody, kde se ještě svítí: „Oběšenec, tam – nad hájenkou!“ – volá a pak třesoucí se rukou drží skleničku a polyká dávku rumu – vidí, že k němu jde – bosky – jeho kamarád z cechu.

Velkomeziříčsko č. 14; 5. dubna 1941

František Horký

HORKÝ František - literární publicista; * 27. 12. 1899 Rudíkov, okr. Třebíč

† 19. 02. 1978 Budišov, okr. Třebíč.

Místa působení: Hodov, okr. Třebíč; Velké Meziříčí, okr. Žďár nad Sázavou;

Pozn.: publikoval v týdeníku Velkomeziříčsko, Vysočina, Jiskra, Rozvoj

Velkomeziříčska aj.

Povolání: pedagog

Z historie budišovské školy II

Sedící, 1. řada zleva: Rudolf Mafek, Marie Sedláčková (Večeřová), Jindřiška Slabá (Dvořáková), Marie Kazdová (Baráková), Helena Kolářová (Kafoňková), Božena Průšová (Průšová), Dana Vonešová (Kruťšilová), Jindřiška Železná (Borkovcová) Drahomíra Homolová (Šťábová), Marie Tomková (Koldová) a Marie Nováčková (Syslová)
 Stojící, prostřední řada, zleva: František Doležal, František Dobrovolný, Milan Žák, Karel Procházka, Karel Švec, Marianna Pospíšilová (Samková), Marie Havlíková (Kašparová), Alena Suchánková (Klucká), Stanislav Vostal a Josef Chyba
 Stojící, horní řada, zleva: Stanislav Robotka, Karel Zedníček, Jiří Karas, Miloš Schäfer, Vladimír Tesař, Vladimír Tesař, Vladimír Šula, Karel Křivý a Pavel Dítě
 (příjmení v závorce – provd.)

archív Miloslavy Pospíšilové

Svatba Tesařových v roce 1922

Klečící (sedící) první řada zleva:

Vilém Tesař (nar. 1909, zemřel ve 14 letech), Marie Tesařová, roz. Tesařová (nar. 1910) a Antonín Tesař (nar. 1911)

Sedící v druhé řadě zleva:

Michal Pospíšil a vedle něj jeho žena (bydleli v domě, ve kterém měli koloniál – dnes Lidka Poskočilová), čtvrtá zleva nevěsta, sl. Hnízčilová z Jevišovic, vedle ženich Eduard Tesař (nejmladší z 11 dětí), šestý zleva otec ženicha a osmý zleva Mons. Augustin Kratochvíl

Třetí řada zleva:

šestá zleva Marie Machátová, provdaná Zejdová (maminka p. uč. Miloslavy Pospíšilové) – družička, osmý zleva Karel Kašpar, mládenec, vedle otce ženicha Antonín Tesař, nar. 1878 s manželkou Marií Tesařovou, roz. Chybovou

Vrchní řada zleva:

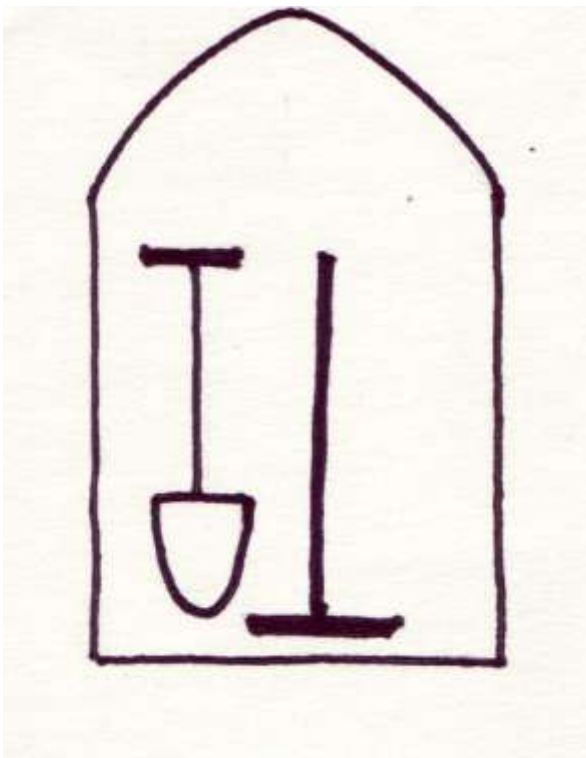
třetí zleva Helena Vršková; vedle ní její manžel Eduard Vrška; sedmá zleva Marie Machátová; devátý zleva Josef Machát a jedenáctá zleva Filomena Tesařová, sestra ženicha, nar. 1880

(děkujeme paní Věře Doležalové, díky jejímž vzpomínkám se podařilo najít jména několika svatebčanů)

O smírčích kamenech

V měsíci květnu roku 2001 za pěkného slunečního dne jsem se vydal do Ptáčova pátrat po smírčím kameni připomínajícím tragickou událost popisovanou v ptáčovské kronice, vraždu služebného děvčete z bývalého mlýna na potoce Klapovce. Byla spáchaná v druhé polovině sedmnáctého století poblíž lesní cesty k Hostákovu v blízkosti mlýna a hamerny, za dob mlynaření mlynáře Sobola.

Při pátrání po kamenu jsem si vzal na pomoc kronikáře Ptáčova pana Benáčka, který místo kamenu dobře znal. Na kopci nedaleko hamerny jsme skutečně stanuli u kamene 75 – 38 – 15, na němž je zřetelně vytesán reliéf lopaty a krompáče bez kříže, což je u smírčích kamenů v tomto kraji ojedinělé.

Smírčí kámen u Ptáčova, kresba Josef Mikulášek

Celý příběh, který se vztahuje k tomuto kameni, je popisován v Ptáčovské kronice jako lidová pověst. Poslechněme si, jak se to celé odehrálo. Mlýn v Ptáčově nebyl velký, ale jezdilo do něho dost rolníků (mlečů) s obilím na semletí. Ve mlýně čekali, než na ně přijde řada, do mlýna také chodili vandrovní krajánci vyučení mlynářskému řemeslu. V době, kdy v ptáčovském mlýně sloužilo mladé děvče, zastavil se tam krajánek – mládenec prudký a vznětlivý. Zahleděl se do oné dívky, která se mu velmi líbila, a usiloval o její lásku. Dívka však neopětovala jeho city a odmítla se s ním stýkat. Vzrostla zloba v krajánkově srdci, jeho prudká a vznětlivá povaha chystala pomstu. Stalo se, že

mleči čekající ve mlýně neměli co pít, proto mlynář zavolal služebnou a řekl jí, aby vzala džbán a šla pro pivo do Hostákova. Příkaz mlynáře slyšel i krajánek a v duchu připravoval plány, jak to provede. Když dívka odešla, odebral se i on tajně do lesa nade mlýnem a čekal, až se bude dívka vracet. Venku bylo již šero a v lese téměř tma. Když slyšel její kroky, zastoupil jí cestu. Dívka se polekala a chtěla prchnout, krajánek jí však v útěku zabránil a žádal, aby ho měla ráda. Dívka k němu pocítila takový odpor pro jeho hrubost, že se mu ze všech sil vzepřela a dala se na útěk. Krajánek se za ní rozběhl, sebral silnou větev, rozpráhl se a udeřil dívku tak silně do hlavy, že padla k zemi. Poklekl k ní a zjistil, že rána byla tak důkladná, že děvčeti rozrazil lebku a ona v jeho ruku dotrpěla. Krajánek věděl, co by ho čekalo, kdyby byl dopaden. V té době ještě existovalo právo hrdelní. A tak v zemi vyhrabal jámu a do ní dívku položil. Upravil povrch, aby místo nebudilo pozornost. Už se do mlýna nevrátil a zmizel ve světě. Ve mlýně nejdříve trpělivě čekali na návrat dívky, pak ji šli hledat; když se nevrátila ani nenašla do tří dnů, mysleli si, že utekla do světa. Krajánkovi nedalo svědomí pokoj, až jednoho dne se vrátil na místo činu, dívku vyhrabal a ta mohla být pohřbena. Teprve tehdy se ve mlýně dozvěděli, co se stalo, ale krajánkovi se opět podařilo zmizet a už nikdy za svůj zločin potrestán nebyl, ale svědomí ho trápilo a za několik let zemřel.

Smírčí kámen na tasovské návsi

smírčí kámen u silnice na Vaneč

Další smírčí kámen, o kterém se zmíním, byl v Tasově. Tento kámen náhodně našel v roce 1920 pan Vidlák, když na zahradě u svého domu číslo 30 prováděl úpravu terénu. Kámen byl žulový a měl na jedné straně dovnitř vytesán kříž. Kámen pan Vidlák vložil do tarasu, kde ho bylo možno dlouhé roky vidět, dokud ho místní JZD nezahrnulo do země. Nedaleko místa nálezu smírčího kamene našel pan Vidlák džbánek se starými stříbrnými mincemi z doby po polovině patnáctého století do poloviny šestnáctého století.

Mince skončily ve velkomeziříčském muzeu a kámen, jak jsem výše uvedl, je v zemi zahrnut. Mimo něj byly v Tasově ještě dva kameny, ty se nám dochovaly. Jeden je na návsi u domu číslo 38. A druhý hned za Tasovem u silnice na Vaneč. Na těchto dvou kamenech je pozitivně vytesán reliéf kříže.

Podle:

Doležal: Ptáčovská kronika

Hynek Jurman: Smírčí kameny na Vysočině

Jakub Deml: Kronika městečka Tasova

Josef Mikulášek

Kámen u Rohů

Při procházce krajinou z Rohů směrem k Oslavičce nelze přehlédnout kámen, který upoutá naši pozornost na kraji lesa, nedaleko mysliveckého posedu. Pokud vám to nedá a přijdete trochu blíž, uvidíte opracovaný žulový kámen se zaoblenými horními rohy, který je spodní částí zapuštěn v zemi. Z čelní strany, otočené do okolních polí, vystupuje vytesaný nápis DEO GRATIAS a silueta mysliveckého klobouku. Na zadní straně je kříž a písmena MM.

(Překlad nápisu: Deo gratias – Bohu díky a písmena MM značí letopočet 2000.)

Novodobý kámen (připomíná smírčí kameny pocházející však z podstatně starší doby) přímo vybízí k pátrání po tom, kdo jej v těchto místech nechal postavit. Vysvětlení se, díky ochotnému rodákovi z Rohů, nakonec podařilo najít.

Z nedalekého posedu spadl myslivec z Brna. I přes to, že měl nabitou pušku, pád přežil. Jako poděkování si nechal od umělce z nedaleké Oslavičky zhotovit zmíněný kámen, který se stal zajímavým doplňkem okolní krajiny.

Karel Pavlíček

Smírčí kámen u cesty mezi Pyšelem a Častoticemi

kresba Jan Horký, 2002

Z BUDIŠOVA A OKOLÍ

**Desky na venkovní jižní straně kostela Nanebevzetí P. Marie a sv. Gotharda
v Budišově**

Illustrissimus Dominus Franciscus
de Jungwirth Dominus Do-
minorum Budischoviensis, et Ist-
roviensis, Assessor tribunaliz seu-
torum Camera Bohemica, Consi-
liarius Regium, et Starum
inferioris Austria.

Orbi datus 17. Vult 1718.
Cero redditus 11. Augusti 1790.
Terra mandatus 13. Augusti 1790.

In

Hoc Ergastulo Carnis
universa expectat
Resurrectionem.

LATINSKÝ TEXT

Doslovný přepis a překlad:

(I)(L)LUSTRISSIMUS DOMINUS FRANCISCUS

nejjasnější pan František

(L). B. DE JUNGWIRTH DOMINUS DO-

B (= baron) Jungwirth pán panství

MINIORUM BUDISCHOVIENSIS ET TAS-

budišovského a tasovského

SOVIENSIS. ASSESSOR TRIBUNALIS FEU-

přisedící soudu lenního

DORUM CAMERAE BOHEMIAE. CONS(I)-

komory české radní/rada

LIARIUS REGIMIN(I)S(?) (E)(T) STATUUM

vládní (a) stavovský

INFERIORIS AUSTRIAE

Dolních Rakous

ORBI DATUS 17 MAI 1718

světu dán 17. května 1718

COELO REDD(A)(T)(U)S 11 AUGUSTI 1790

nebi navrácen 11. srpna 1790

TERRAE MA(N)DATUS 13 AUGUSTI 1790

zemi svěřen 13. srpna 1790

IN

v

HOC (E)RGAS(T)U(L)O CARNIS

zde káznici těla (doslovně: masa)

(?)(U)(N)IVERSAE EXPECTAT

všeobecné očekává

RESURECCIONEM

vzkříšení

VYSVĚTLIVKY:

(?) = zcela nečitelné místo

(A) = písmeno doplněno podle smyslu mnou (ale mohl jsem se splést...)

Volný překlad:

Nejjasnější pan František baron Jungwirth, majitel panství Budišovského a Tasovského, přísedící lenního soudu České komory, stavovský a vládní rada Dolních Rakous. Na svět přišel 17. května 1718, nebi byl navrácen 11. srpna 1790, zemi svěřen 13. srpna 1790. Zde v podzemním žaláři jeho tělo očekává všeobecné vzkříšení z mrtvých.

Přepsal a přeložil Mgr. Jiří Horák, za konzultaci ohledně titulatury děkujeme dr. Liboru Vykoupilovi z Masarykovy univerzity v Brně

HIER RUHET

1814
VON U. GEBORNE FRAU
MARIA THERESIA VON NITTS
VON GEBORNE RECHT FRIE
TRAU VON KANTEN K
BRIST VON KANTEN PERS
WITWE WELCHE DEN 21
NOVEMBER 1806 IM ALT
IHR IHRES ALTERS SEIGI
TODT ENTSCHLAFEN IST
STEWARE EINE WOHLTHATE
RIN DER KRANKEN UND ARME
SANG
EINIG WARTIGANZES LEBEN
GEDULDIG
SCHMERZEN LEBEND BIS IN TOD
DULDET
WIRDEN WAHREN CHRISTEN GEBEN
DIE DEN VON GEBORNE VON GOTT

NĚMECKÝ TEXT:

HIER RUHET

DIE

WOHLGEBOHRENE FRAU

MARIA THERESIA VON MIHOKO

WICS GEBOHRENE REICHS FREY

FRAU VON DE? KK?TTEN? K.K. *

OBRIST WACHTMEISTERS

WITTWE WELCHE DEN XV.

NOVEMBER MDCCCII IM LXI

JAHR IHRES ALTERS SELIGN

GOTT ENTSCHLAFFEN IST.

SIE WARE EINE WOHLTHAETE

RIN DER KRANKEN UND ARMEN

SANFT

RUHIG WAR IHR GANZES LEBEN

GEDULGIG

SCHMERZENLEIDEND BIS IN TOD

DIES IST

NUR DEN WAHRN CHRISTN GEBEN

DER DEN EWIGEN LOHN HOFFT VON GOT

Text náhrobního nápisu nebylo lehké přesně přeložit (stará němčina, místy nečitelná písmena, gramatické chyby). Mám dojem, že text byl diktován, protože občas chybí nějaké to písmeno. Nicméně si troufám tvrdit, že znění epitafu je následující:

Zde odpočívá

urozená paní Marie Terezie z Mihoukovic

rozená svobodná paní (baronka) z Kettenu

vdova po c. k. plukovníku veliteli stráže

která zesnula v Pánu 15. listopadu 1802 ve věku 61 let.

Byla dobrodínkou nemocných a chudých

Její celý život probíhal v tichosti a trpělivém snášení

bolestí až do smrti

To je dáno jen opravdovému křesťanu, který doufá

ve věčnou odměnu od Boha

*Pozn.:

Ve druhém písmenu K v první dvojici KK je napříč čárka a já si to vysvětlil jako E, přepsané přes to K, a proto jsem hledal šlechtické sídlo Ketten (česky Chotyně, je to městečko a zámek v severních Čechách, odkud mohla zesnulá mít šlechtický původ. To by mohl dosvědčit snad jen zápis jejího narození v příslušné matrice).

Možná ale, že je to všechno jinak, že to není žádné E, ale jen trhlínka v K. Ten otazník po DE platí, vidím tam možnost zbytku S nebo M a za písmeny TTE je buď N nebo M a tyto rébusy by dovolily překlad následující: „svobodná paní (baronka) vdova po C. K. plukovníkovi, veliteli stráže, která...“ Vypustil by se tak ten KETTEN. Má to ale gramatické háčky, a tak bych to nejraději viděl osobně na tom kameni a detailně to prozkoumal.

Do vysvětlivek by se možná hodilo přidat význam KK = c. k. (kaiserlich und königlich = císařský a královský). Je to ještě dnes známo z písničky a filmu Vlasty Buriana „C. k. polní maršálek“.

Reichsfreifrau je možno přeložit nejen termínem baronka, ale též baronesa = dcera baronova. Podle Masarykova naučného slovníku měli v novější době baroni jakousi přednost před nižší šlechtou, předtím bohatší baroni získávali hraběcí titul. Titul jim uděloval panovník. Po roce 1918 byly v ČSR tyto šlechtické tituly zrušeny a jmenovaný byl označován jako velkostatkář.

Celý epitaf (= náhrobní nápis) nese známky gramatických chyb. Některá písmena nebyla vůbec vytesána. Tučně jsme zde zvýraznili ta písmena textu, která mají oproti ostatním větší formát.

Nakonec se hodí uvést, že Marie Terezie z Mihoukovic byla žena skutečně skoro svatá. Její péče o chudé a nemocné byla jistě obdivuhodná stejně, jako její utrpení v dlouhé nemoci. Kolikpak osob v Budišově dnes dobrovolně, bez nároku na odměnu, pečuje o potřebné?

překlad zj

Aviatik s nohama na zemi

Několikrát se mi stalo, že jsem z našeho dvora slyšel kvílivý tón, připomínající motorovou pilu, který se nesl směrem od Vejhůnků. S tímto tónem jsem se znovu setkal při procházce podél železniční tratě vedoucí k Rudíkovu a to už jsem zjistil, cože ten tón vydává. Ve vzduchu létal model letadla, který prováděl různé vývrtky a jiné akrobatické prvky. Jinak nebylo vidět nikoho. Nebylo těžké zjistit, kdo je tím skrytým aviatikem, který letadlo ovládá. Po čase jsem se s ním setkal a domluvil si rozhovor.

Se stavěním modelů začal Standa Bačák až po příchodu z vojny. Narodili se mu dva synové, a tak si s nimi začal „hrát“. Začalo to plastikovými modely zakoupenými v bývalé prodejně u „Baťů“ v Budišově. Netrvalo dlouho a již měl v rukou plánky modelů letadel, které v té době stály od dvaceti do padesáti korun. V prodejně modelářských potřeb si nakoupil vše potřebné, jako balzu (lehké dřevo, které se k nám dováželo z ciziny, v té době se na ně musely stát nekonečné fronty), špejle, překližku, lepidlo aj. a mohl se pustit do stavění modelu.

Ze začátku stavěl ve volných chvílích, práce mu zabrala celou zimu. Při lepení křídla se na dřevotřískovou desku přiložil plánek, přes něj se položil igelit, špejle, žebírka, spoje se mírně natřely epoxidovým lepidlem, přiložily se horní špejle a vše se zatěžkalo. Pomalu schnoucí lepidlo umožňovalo případné opravy. Na křídla se používal barevný papír, který se natíral základním a napínacím lakem, dnes je nahrazen nažehlovacími fóliemi. Podle rozpětí křídel letadla se z překližky vyřízlo lože, do kterého se motor přišrouboval. Motor, přijímač a vysílač se do letadla kupovaly. Dnes jsou již ke koupi stavebnice, ze kterých se model už jenom skládá.

Standa začínal s jednonábovými modely, kdy má vysílačka jenom jedno tlačítko. V letadle je elektromagnet a směrovka je před startem vychýlena k jedné straně. Při pravidelném mačkání tlačítka model stoupá, pokud má model klesnout, vychýlí se kormidlo k jedné straně a letadlo klesá k zemi, opětovným zmáčknutím tlačítka se kormidlo vyrovná a letadlo opět stoupá. S jednonábovým letadlem se dalo vystoupat nahoru a tam létat bez možnosti většího ovládní.

Rozmanitější možnosti nabízí čtyřnábové proporcionální ovládní, kterým se dají citlivě řídit výškovka, směrovka, křídélka a plyn, což umožňuje provádět s letadlem různé akrobatické prvky. Vedle rekreačních modelů pro začátečníky jsou k sehnání různé makety letadel, včetně stíhaček, které dosahují vysokých rychlostí a jejichž ovládní vyžaduje maximální soustředění. V současné době Standa přešel na modely motorových větroňů, kde je ovládní letadla méně náročné a i po vypnutí motoru může model plachtit.

Jsou dva druhy motorů, zážehové a vznětové, přičemž se více používají zážehové. Obsah motoru je od 1,5 do 12 cm³. Jako palivo se používá směs metylalkoholu a ricinového oleje. Palivo se do nádrčky motoru přelévá z PET lahve, která má nástavec a hadičku. Palivo v nádržce umožňuje asi desetiminutový let. Dnes se používají i elektrické motory napájené akumulátorem. Motory mají mezi 12 000 a 15 000 ot./min, soutěžní dokonce 30 000 ot./min, díky tomu dosahují rychlosti kolem 100 km/hod, u soutěžních modelů až 200 km/hod. Tyto modely řídí dva lidé, jeden sleduje průběh letu a druhý letadlo ovládá. Váha letadla závisí na obsahu jeho motoru, model s obsahem motoru 1,5 cm³ váží 2–3 kg.

Menší letadlo se startuje pomocí žhavicí svíčky, která je napájena přes 1,5 V zdroj, větší roztočením vrtule modelu. Nastartovaný model se drží v ruce, vyzkouší se funkce

přijímače a vysílače, přidá se naplněný plyn, model se pustí a rozjíždí po zemi (u větroňů se vyvažuje do vzduchu).

Při poruše dojde k rozpojení řídicích prvků a letadlo se pomalu snese k zemi. Pokud se model úplně nerozpadne a poškodí se třeba jen křídlo, poškozený díl se vyřízne z balzy, slepí a potáhne se nažehlovací fólií.

Cena dražších modelů se pohybuje od 6 000 do 8 000 Kč, a když se k tomu přidají vysílač a servo, je ve vzduchu kolem 10 000 Kč.

Standa mi popisoval příhodu, jež se odehrála na bývalém družstevním letišti u Pyšeláku. Při akrobatickém létání se letadlo dostalo poměrně daleko, začalo být mimo dohled a hrozilo, že může kdekoli spadnout. Proto je Standa navedl do vod Pyšeláku. Podle kostry plovoucí na hladině zhruba zjistil, kde by mohl být motor. Tři dny jej bez výsledku hledal. Za několik dní využil toho, že se rybník lovil a po jeho vypuštění se pustil se synem znovu do hledání. Po úmorném pachtění nakonec našli motorek na bahnitém dně.

Ve šlépějích otce pokračuje jeden z jeho synů, spíše se dá říci, že se doplňují. Vedle modelářství se Standa Bačák věnuje fotografování a filmování. Skloubením těchto koníčků vzniklo několik desítek leteckých snímků Budišova a okolí, které Standa fotil při vyhlídkovém letu dvoumístným letadlem. Jakoby se mu podařilo nasednout do jednoho ze svých modelů.

*Se Stanislavem Bačákem hovořil
Karel Pavlíček*

Literární soutěž dětí ZŠ

... aneb kdo si hraje, nenudí se. Pro mladou generaci to platí dvojnásobně.

Městys Budišov, Společnost přátel Afriky Brno (SPA) a ZŠ Budišov společně připravili soutěž ve tvůrčím psaní pro žáky základní školy.

Literární žánr ponecháme výběru samotných žáků, nejlepší práce uveřejní další číslo Budišovského zpravodaje i školní časopis. Chceme udělat, hlavně pro samotné žáky a jejich rodiče a příbuzné, slavnostní literární besídku, takové jakési „autorské čtení“, někdy koncem května, protože uzávěrka soutěže bude koncem dubna. Děti budou odměněny jednak veřejným uznáním, ale i drobnými cenami.

Hlavní tíhu přípravy soutěže, vedení mladých pisatelů a vyhodnocení ponesou učitelé naší školy, za což jim i vedení školy patří díky. Třeba objevíme talent, budišovského (nebo světového) spisovatele či spisovatelku, kdo ví? No a i když ne, tak i za budoucího přispívatele do našeho zpravodaje bude pan Karel Pavlíček, redaktor BZ, vděčný...

A jaké bude téma? Neprozradíme! Nechte se ale, milí čtenáři překvapit, ví to zatím jen učitelé, já a Vaše děti... možná Vás budou žádat i o radu či pomoc... věnujte se jim, prosím. Vždyť děti za to vždy stojí, ať jsou to prvňáčci, co ještě neumí pořádně psát, anebo ty dospívající okolo 15 let, se kterými už možná tříská puberta... ale je to přece naše budoucnost.

Tak jim držíme palce, ať napíší hezké práce...

*Jana Smrčková,
Ing. Rostislav Tesař, předseda SPA*

Ekologická výchova jako součást života každého z nás

V listopadu 2008 podala Základní škola Budišov na kraj Vysočina žádost o poskytnutí podpory z Fondu Vysočiny, a to na grantový program Volný čas 2009. Projekt s názvem „Ekologická výchova jako součást života každého z nás“ byl následně schválen, a tak se od ledna 2009 mohl rozběhnout celoroční harmonogram akcí, zaměřený na různé společné aktivity dětí, mládeže i široké veřejnosti.

V lednu proběhla úspěšná akce „Vyrábíme krmítko“, kdy za přispění dobrovolníků a žáků naší školy vzniklo 35 krmítek, která byla rozmístěna v okolí základní školy, mateřské školy, na Věteráku a v různých částech Budišova i přilehlých obcí. Průběžně chodí děti zásoby do krmítek obnovovat.

Druhou velkou akcí byla výtvarná soutěž Zimní krajina, do níž se zapojila více než stovka žáků, včetně dětí z MŠ. Výkresy byly velmi zdařilé a rozhodování o vítězích velmi složité.

Nyní nás čekají další dvě významné akce: v sobotu 21. března od 14 hodin se uskuteční Vítání jara, v pátek 3. dubna od 16 hodin projekt s názvem Velikonoce. Obě akce jsou určeny pro širokou veřejnost.

Celý projekt je rozpracován na dvě pravidelné měsíční schůzky, čtyři tématické projekty, dva prázdninové výlety a jedno letní víkendové soustředění.

Pokud vás akce zaujala, další podrobnosti se dozvíte na internetových stránkách základní školy: **www.zsbudisov.cz**

S požeňmáním zákona

Když o tom teď píš, je to, jako bych hrách na stěnu házel.

Proč?

Protože velké noviny mají své stálé dopisovatele a nikoho dalšího mezi sebe nevezmou. Mohl by to být třeba Jan Zlatoústý. Nic proti malým novinám a časopisům. Jenže odtud bohužel hlas do nebe nedolehne, i když je třeba říci, že tam nedolehne ani z velkých, solidních novin a ani ne z televize či rozhlasu. Odtud zaznívají často dobré, užitečné připomínky, ale jak je vidět, ani ty do nebe nedojdou.

Do nebe?

Lépe řečeno k politikům, kteří by se jich ujali a prosazovali je bez ohledu na to, zda jim přinesou volební preference, či jsou, nedej Bože, třeba v souladu s tím, co by se líbilo i druhé straně.

A tak, když národ poslouchá a dovídá se o všech možných korupčních skandálech, o soudně do ztracena vedených kauzách, o všech možných nekalých způsobech, v nichž u nás lidé, mající před revolucí prázdnou kapsu, dnes hází miliardami, tak je zřejmě *něco shnilého ve státě dánském*. Proto je zájem o znění nového trestního zákona, že snad třeba bude trochu napraveno to, co se ještě napravit dá.

A ejhle! Korupce se jako trestný čin v trestním zákoně vyskytuje, ale kde je její rodná sestra lichva?

Víte, vážení, že se o té jako o hříchu píše už ve Starém zákoně?

U nás nic... Za to, že někdo naletí na sliby, lákání bank, společností i jiných, do všech světových stran inzerujících firem, si prý může každý sám. To se dobře káže z pozice zabezpečených, zkušených nebo i vzdělanějších osob. Ale co s těmi jednoduchými, kteří se nevyznají, často jednají v nouzi a věří tomu, že co je psáno, že je i dáno. Na tyto lidi jsou právě namířeny všechny ty líbivé, pomoc slibující nabídky.

Vypadá to tak, že opomenutí lichvy v trestním zákoně zas pomáhá těm, kteří se neštítí mastit si kapsu na úkor slabších a v nouzi se nacházejících občanů. A i kdyby se tito lidé do nouze dostali vlastní chybou, vlastní nezodpovědností, ať si peníze vypůjčí, ale ne s požehnáním zákona na *lichvářský* úrok.

Janiček

Jazykový vokýnko

Dnes se podíváme na jih. Jihočeská nářečí patří do podskupiny jihozápadočeských. Poznáme je podle toho, že se tam říká *plajte* (plaťte), *kojce* (kočce), *pojcem*, *v našom*, *k sousedom*, *já som* (jsem), *pjivo*, *přejz rok* a pochází odtud dnes pronikající i do jiných dialektů (i u nás to lze slyšet) používání středního rodu jednotného čísla přídavných jmen *Rubikovo kostka*, *bráchovo nůž*, *dědovo hole*, *sousedovo zahrady*.

Nejvíce se projevuje mluva jihočeská v okolí Doudleb (jižně od Českých Budějovic, ne těch nad Orlicí), kde patrně přezívá od starých Doudlebů.

Zvláštních výrazů není mnoho, ale najdou se: *páreň* se říká prostoru, kam se ukládá seno (u nás *párník*), a třeba *šmorna* je jídlo podobné zemičákům, na rozdíl od našeho *šmórnu*. *Burýna* je krmná řepa (u nás *burgyňa*). Jak vidno, mnoho výrazů je podobných našemu nářečí a můžeme jim rozumět. Ale jsou i specifické: *sračkovo koření* (šťovík), *taluta* (přikop), *pažlutný* (mlsný), *járník* (nebojsa), *melák* (žvanil), *voškrda* (hubený, nehezky), *calta* (vánočka) – srv. staročeské *cáletník* (výrobce sladkého pečiva, zejména perníků – Celetná ulice v Praze). *Calta* může být i vdolek nebo placka. *Švestkovici* nesplést se *slivovici*, neboť se jedná o vánoční švestkovou omáčku.

A na závěr pár výrazů z *Budějce*: *pajcovat* (barvit – používá se i leckde jinde), *pikador* (hot dog), *zajít domů* znamená navštívit oblíbený hostinec, kde jistě nemají *malinovku* (nechutné pivo).

I tentokrát se budeme muset obejít bez internetových odkazů. Po zadání správných slov sice něco vyhledáme, ale není toho mnoho. Zatímco moravská nářečí mají na internetu mnoho příkladů a slovníků, ta česká jsou méně výrazná (více se mísí do obecné češtiny a specifických výrazů, kterým nikdo nerozumí, není mnoho). I zde je možnost tištěných materiálů reprezentovaných např. knihou Zbyňka Holuba a kol. „Doudlebské nářečí a slovník“ vydanou „Ročním obdobím“ v Českých Budějovicích v r. 2004.

Ladislav Dokulil

Není oříšku pro Popelku

*Je hodně konců
ale žádných začátků*

*Navracím se z tržnice slov
a špatných hereckých výstupů
kdejakých lhářů
V trezoru jsou uzamčeny výčitky
nemocničních a policejních sirén
K jednomu stolu s uchem
k druhému stolu s uchem
kloužou povely úředníků
Mašinérie doby přebytečné
utrácí za mě nedozrálé
vidiny snění a svobody
Ta má shrbená záda*

*A přesto z hlubin nepoznaného
do mne něco vniká*

*Tam toužím Ukazuji
Tam kde bydlí všechno
potřebné pro tuto zemi
Tam kde se rodí slunce
opálené světlem
je aktivován silnou vůlí vítr
a vznikají nová sousoší hvězd
v odlesku propastných hlubin moře*

*Chci stát jako strom
neohrožen silou bolesti
Nabízet vyztřelé plody pocestným
a naslouchat Božím myšlenkám
v zázraku modliteb*

jak je duše srdci vypráví

Pavel Herot (Hlavy z podzemí)

Z nového Mudrosloví národu slovanského ve příslovích

(pan Čelakovský promíne)

Občas se mi stává (a asi nejsem sama), že něco tak dlouho odkládám, až to prošvihnu (jako třeba termín odevzdání příspěvku do posledního čísla loňského Zpravodaje). Řídím se totiž někdy upravenou verzí známého přísloví: Neodkládej na zítra, co můžeš odložit na pozítří.

Vybavilo se mi hned pár dalších „inovovaných“ přísloví, a tak je zde pro pobavení uvedu, i když je možná mnozí už znáte, a třeba i některá další.

Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se pošle pro pivo.

Co se v mládí naučíš, ve stáří jako když utne.

Kdo se směje naposled, ten má dlouhé vedení.

A ještě jedno starší ze Slovácka: *Host do domu, čagan do ruky.*

Psala jsem je pro pobavení, ale pokud se nad nimi zamyslíme, vidíme, že některá mají v sobě navzdory humorné formě i kus pravdy, stejně jako přísloví původní. Platí to bohužel i pro to poslední, které není obměnou, ale pouze doplněním známého „kontroverzního“: *Kdo pil, umřel, kdo nepil, taky. Ale ten, kdo nepil, umřel dřív, protože ten, kdo pil, ho přejel.*

Marie Holasová

Kojatín – kamenné sedátko

Tento náčrtek jsem měl už od konce léta. Získal jsem ho od Franty. Jako trampíci se známe od první poloviny šedesátých let. Jeho táta, amatérský mineralog, prochodil okolí Třebíče stovkami cest a různé zajímavosti si zapisoval do černých notýsků. Mimo jiného i památné kameny. Ty mě zajímají. Kámen na obrázku by měl stát v Kojatíně, na návsi u kapličky.

Kamenné sedátko u kapličky

Kaplička kolem roku 1806

Fotografie z roku 2009

Osmého ledna, poledním autobusem, jsem přijel do Budišova. Zde jsem se zdržel déle, než jsem předpokládal. Pěšky jsem došel do Kojatína. V ruce jsem držel výkres s kresbičkou, kterou Franta přemaloval z tatínkova notesu. Přes 44 let jsem pracoval jako strojař. V zaměstnání jsem bez problému četl velmi složité výkresy, ale tomuto jednoduchému nákresu jsem nerozuměl. Když jsem přicházel ke kapliče, moje srdíčko poskočilo radostí. Ten kámen zvláštního tvaru, po levé straně vchodu, který připomíná sedátko, to je stoprocentně ten spodní z výkresu! Podle odhadu i rozměry souhlasí. Kde je ale ten druhý s vytesaným křížkem? V blízkosti kaple se nenacházel.

Zazvonil jsem v několika domech a začal se vyptávat. Pan M. (1936) se nabídl, že mně otevře kapličku, jestli hledaný kámen není uvnitř. Měl od ní klíče, chodívá zvonit, když někdo ve vsi zemře. Tam kámen s křížkem také nebyl. Ještě jednou jsme obešli kapličku, zastavili se u vchodu a pak téměř současně řekli: „To je on.“ Na horní straně kamene „sedátka“ byl vytesaný malý křížek. Stejný jako na výkrese. Je potřeba se na něj dívat shora z levé strany. Jestli se ke kameni váže nějaká pověst, na to jsme se šli zeptat dalšího pamětníka, pana Š. (1924). Celou dobu nás pozoroval a vyhlížel z okna. Svého souseda uvítal slovy: „Tys mě ale vylekal, jak jsem tě viděl, že jdeš do kaple, tak jsem myslel, že někdo umřel, a ty jdeš zvonit.“ Na žádnou legendu si nevzpomínal, kámen tam prý leží, co si pamatuje. Když byli mladí, rádi na něm v letních podvečerech sedávali a debatovali.

Ted' je ale zima, mráz. Sloupek na teploměru se blíží k mínus 10 °C. Rudé slunce se před chvílí dotklo země. Tím směrem se musím navracet domů. Místo kšiltovky jsem na hlavu nasadil kulicha a vyrazil za zapadajícím sluncem.

O pár dnů později, doma v teploučku, jsem se zahloubil do půjčených černých notesů. V sešítu číslo 1, roky 1933–4, str. 101–2, jsem se dočetl (následující je bez úprav.): „7. VIII. 1934 – Kojatín. Dle hlášení jednoho mladého muže byly na jižní straně Kojatína u rybníka, v pravo od polní cesty jdeme-li z osady ku kóťe 487 učiněné při kopání studny nějaké staré nálezy. (Studna jest obroubená.) Člověk onen neví však co. Ví že vykopán tam byl mezi jiným žulový tesaný kámen, jenž usazen jest jako lavička u kapličky na návsi. Nevím, zda zpráva jest důvěry hodná. Ptal jsem se na návsi jedné ženy odkud onen kámen u kapličky je – a nic o tom nevěděla.“

Emanuel Nožička

Nikdo nám nedal právo na úspěch, i pády patří k životu.

*Světlem se ted' šíří strach
a pyšné banky hlásí krach.
Firmy ničí nebezpečný vrah.
Náš slibovaný blahobyť se mění v prach...*

Týden jsem na horách pozoroval lyžařský trénink skupinky asi šestiletých dětí. Budoucí lyžařské šampióny trénoval instruktor a vůbec je nešetřil. Kromě všech sjezdářských prvků nacvičovali i pády. Nejdříve bez lyží, pak při jízdě z kopce. Všechny děti měly helmy, instruktor je ale vozil jen do měkkého sněhu...

Dostalo se mi od něj vysvětlení. Lyžování není jen o vítězné jízdě, patří k němu i pády. Bolestivé, někdy i s vážným poraněním. Učíme děti obojí. Jezdit i padat. Dobře jezdit a bezpečně padat... pokud to jde, podotkl instruktor.

Rád bych se mýlil, ale vidím v tom paralelu s rokem 2009. Jeli jsme (celá republika, obce, firmy i rodiny) rychle směrem k blahobytu. Bylo to logické. Ve střední Evropě byl před 20 roky nenasyčený trh, který hladově konzumoval bohatou nabídku zboží a služeb a dokonce vyžíral i budoucnost. Svět žil na dluh. Větší auta a ledničky, menší mobily, tenčí televize, větší prsa, bělejší zuby, delší život... Ted' padáme, spolu se světem, do hospodářské krize, ať se nám to líbí či ne. Po létech tučných přichází léta hubená. Já jen doufám, že nebudou trvat 7 let...

Takové životní pády nás ale nikdo v žádné škole neučil. Ani na budišovské základce, kde nás naši učitelé spíše chránili před nástrahami světa, ani na dalších školách našeho života. Musíme to ale přežít bez „zranění“, abychom pak zas mohli pokračovat dál vytýčeným směrem. Budeme to umět? Ustojíme ten propad?

Tady nám helma, která brání hlavu lyžařů, nepomůže. Přesto si ted' chraňme právě svoji ctenou hlavu, neboť budeme potřebovat zdravý mozek a také na něj navázané pevné nervy!

A víte, proč to píšu? Na štěstí i úspěch nemáme žádný nárok. Člověk má jen dvě jasné věci: zemřít a platit daně. A pak poctivě pracovat a možná se i úspěch a štěstí dostaví... a to všem přeji.

Ing. Rostislav Tesař

P. S. Až vyjde BZ 1/2009 a po krizi nebude ani vidu, ani slechu, prosím čtenáře, nečtěte můj článek. Byl totiž psán začátkem ledna hodně realistickým autorem... který by se rád mýlil!

P. P. S. (*L. Dokulil*): Možná u nás opravdu po krizi **zatím ještě** nebude ani vidu, ani slechu... taky bych se rád mýlil!

Překvapující objev přišel poštou

V posledním čísle Budišovského zpravodaje (BZ 4/2008) mě zaujal článek Proč tři kříže? Po jeho přečtení jsem se ve vzpomínkách vrátila o několik desítek let nazpátek.

V roce 1943 (v té době mi bylo 13 let) jsme dostali ve škole za úkol napsat slohový úkol o budišovských památkách. Já jsem si vybrala Tři kříže na Brdcích. Na úlohu jsme měli dva dny, začala jsem pátrat. Z těch mladších nevěděl nikdo nic, poradil mně tatínek, prý, abych zašla za panem Tesařem (Tesařovi kdysi bydleli vedle domu Balášových). Pan Tesař byl staříček, hodně přes 80 roků, myslím, že měli dva syny. Ptala jsem se ho, jestli něco neví, proč jsou na Brdcích Tři kříže – a... věděl.

Část lesa na vrcholku Brdců patří rodině Lysých z č. p. 64. Pan Tesař mi vyprávěl historii, kterou, jak sám říkal, mu vyprávěl jeho tatík. Lysovi tenkrát měli dva syny a oba se zamilovali do jednoho děvčete. Nakonec se s ní oženil jeden z nich. Ten druhý to však nevzdal a neustále je pronásledoval. Vše vyvrcholilo na Brdcích, kde se s nimi setkal, oba manžele zabil a vzápětí spáchal sebevraždu. Stalo se to v místech, kde nechala rodina na památku této hrůzné události postavit tři kříže.

Nápis na desce jednoho z křížů:

*Na vrchu, v háji, v údolí,
ať Kříže chvála hlalolí.
Obnoveno r. 1891 a 1977
Josef a Marie Lysých*

Divím se, že to není nikde za-
znamenáno. Je to asi tím, že je to již
hodně roků a tehdy se něco takového
nezapisovalo. Já jsem jenom
zapsala, co mi pan Tesař řekl.

Jelikož se historka tradovala de-
sítky let, za správnost jmen neručím.

Marie Chybová

Budišovské nádraží 8. 2. 2009 ve 14 hod

foto Karel Pavlíček

O budoucnosti budišovského nádraží

Železniční stanice Budišov u Třebíče. Od té doby, co není obsazena, vypadá čím dál hůře. Nutno říci, že nemalou „zásluhu“ na tom mají i někteří občané Budišova. Zástupci městyse se již několikrát snažili přimět vlastníka této budovy, jímž je (zjednodušeně řečeno) Správa železniční dopravní cesty, k tomu, aby se o svou budovu staral, neboť městys nemá možnost jakkoliv nakládat s cizím majetkem, zvláště když je to majetek ve správě státní dráhy. Zatím bez výsledku. V dubnu se ještě zástupci městyse vypraví na Úřad kraje Vysočina, kde se při semináři pokusí požádat funkcionáře regionu, aby apelovali na zástupce dráhy, kteří by se měli situaci řešit. Kraj totiž přispívá železničářům nemalými částkami na provoz jejich dráhy.

Vlastní účel semináře pak má podstatnější význam. Jeho název „Náhrada drážní dopravy linkovou na území kraje Vysočina“ může připomínat tzv. integrovanou dopravu, kterou známe již z kraje Jihomoravského.

Co na kraji chystají? V současné době to nevíme, ale to, co se zástupci městyse Budišov v Jihlavě dozvědí, si určitě nenechají pro sebe. Nezapomeňte si obstarat příští číslo Budišovského zpravodaje...

Ladislav Dokulil

JÍZDNÍ ŘÁD
Křižanov - Studenec

přípoj

Velké Meziříčí. Budišov			Studenec do Brna				do Třebíče	
odjezd		odjezd	příjezd	odjezd	příjezd	odjezd	příjezd	
4.03		4.31	4.42				4.46	5.03
5.19 x		5.46	5.57	5.59	7.09	6.00		6.17
8.14		8.41	8.52	8.58	10.12	8.58		9.15
10.15 S		10.42	10.53	10.58	12.12	10.58		11.15
12.14 x + n		12.41	12.52	12.58	14.15	12.58		13.15
14.11		14.43	14.55	14.58	16.15	14.58		15.15
16.20		16.48	17.00	17.02	18.15	17.02		17.19
18.09		18.41	18.52	18.57	20.12	19.57		20.14

Studenec - Křižanov

přípoj

z Brna		z Třebíče		Studenec	Budišov	V. Meziříčí
odjezd	příjezd	odjezd	příjezd	odjezd	odjezd	příjezd
5.37 x, s	6.53	5.42	5.59	6.03 x, s	6.14	
		6.20	6.35	6.56	7.12	7.41
7.34	8.55	8.39	8.57	9.02	9.17	9.46
9.37	10.55	10.39	10.57	11.01 s	11.16	11.46
11.37	12.55	12.39	12.57			
					14.17 x	14.48
13.39	14.55	14.39	14.57	15.01	15.18	15.48
15.39	17.01	16.39	16.56	17.05	17.20	17.46
				18.11 x	18.23	18.48
18.39	19.57	18.39	18.56	20.01	20.14	20.41
20.39	21.48	20.39	20.56			
22.39	23.50					

x - jede jen v pracovní dny
s – jede i v sobotu

ZE SVĚTA

Petr Kosina – Texty

Státní a bankovní teror

Včera při snídani jsem poslouchal zprávy. Až mně z toho zaskočilo, když jsem slyšel, že Česká spořitelna v minulém roce vykázala zisk 16.5 miliardy korun. Panečku, to je balík, řekl jsem si. Dále zpráva pokračovala, že 11 miliard zisku je za poplatky bance, vybrané od klientů.

Tak to je teda síla, klienti asi musí platit za všechno a pravděpodobně platí i za nic! Škoda, že v České republice není víc peněžních ústavů jako tady v Anglii. My neplatíme u běžného účtu za nic. Neplatíme za: vedení účtu, zaúčtované položky, výběry z bankomatu, platební karty, odeslané výpisy, výběry na přepážce a zrušení účtu. Zpoplatněno je pouze, pokud se dostanete do minusu, ale to se dá chápat.

Další ráno je poplatek při přepisu motorového vozidla! Ještě si to někdo dovoli nazvat ekologickou daní! Hned jsem si vzpomněl na majitele cestovní kanceláře VOMA v Třebíči pana Vondráčka, který vyprávěl, že když jel autobusem přes Rumunsko, na hranicích se musela platit ekologická daň asi sto marek a následně autobus projel jakousi kaluží se špinavou vodou a až takto zdezinfikovaný mohl do Rumunska. A světe div se, už to došlo i do českých zemí! Když jsem v roce 2004 přepisoval svoje osobní auto ze své firmy na sebe, tedy se sebe na sebe, slečna u přepážky mi říká: „Už to máte za tu vyšší sazbu, 700 Kč.“ Hned se ptám: „A kolik byla ta nižší?“ Slečna odpoví, že 400 Kč. Hm, to je téměř 100 %. Moc pěkné. To až pekař takhle od prvního zdrazí rohlíky o 100%, přestanu ho zdravit, přestože jsme léta přáteli. Také přestanu zdravit toho, kdo bude po mně chtít deset tisíc, ale i tři tisíce za přepis auta. Myslím, že pokud někde zaplatím takového peníze, je povinností příjemce zdravit platícího první bez nároku odpovědi na pozdrav! O dopoledni zabitým čekáním na úřadě ve frontě se rozepisovat nebudu, je to zbytečné. Pokud se rozhodnete prodat auto v Anglii, je to otázka asi 30 minut. Na velkém techničáku jsou tři ústřížky na odtržení. Jeden slouží při prodeji přes bazar, druhý při osobním prodeji a třetí, pokud je auto určeno na export. Když si dáte inzerát do novin nebo na internet, že prodáváte auto, ve šťastný den prodeje na ústřížku vyplníte jméno a adresu nového majitele a datum. Ústřížek odtrhnete a dáte novému majiteli. Je na něm také výrobní číslo, registrační číslo a model vozidla. Starý techničák s adresou nového majitele pošlete poštou na registr motorových vozidel a tím to končí. Novému majiteli přijde poštou asi za 10 dní nový velký techničák. Tím je procedura dokonána. Je zdarma, napsání adresy nového majitele vám zabere asi šest minut a pak už jen počítáte utržené peníze.

Věřím, že ani v České republice nezůstane stát pokrok u dveří a civilní obyvatelstvo nebude nadále terorizováno bankovními poplatky a ekologickými daněmi.

Vánoce před 25 lety

Loňský Štědrý den jsem byl v práci. Ač nerad, nedá se nic dělat. Když jsem večer přišel domů, v televizi nic kloudného nebylo, a tak jsem si na ČT 1 pustil Televizní noviny z roku 1983. Zprávy začaly tím, že není všude na světě klid a mír a v Libanonu

probíhají bojové akce a přelety francouzských a amerických letadel, které se vměšují do vnitřní politiky země.

– *to se za těch 25 let moc nezměnilo, někdo se vměšoval v Libanonu, někdo v Afganistánu.*

Ne každý občan může trávit svátky v rodinném kruhu, nejen zdravotníci, hasiči, ale i zaměstnanci radiokomunikací, elektráren, vojáci, letci a jejich letouny.

– *letos jsem byl v práci i já, patřím mezi ně. Jsem takový malý pilot bez letadla.*

Belgický král přečetl projev, v němž poukázal na krizi v Belgii a vysokou nezaměstnanost. Dále následovala reportáž štábu NDR přímo z New Yorku. Mluvil tam mladý černoch s brýlemi, že je už 10 měsíců nezaměstnaný a bere jen podporu deset dolarů týdně, to mu nestačí ani na jídlo. Dále pak stařenka, která stála ve frontě na jídlo pro chudé. „Na tyhle všechny americký prezident Reagan zapomněl,“ dodal komentátor.

– *deset dolarů týdně je při dnešním kurzu 942 Kč měsíčně. Já jsem v roce 2004 bral podporu 925 Kč měsíčně. Také mi to nestačilo ani na jídlo. Asi na mne také tenkrát prezident zapomněl.*

V Sovetském svazu jsou území, kde nejsou žádné jehličnaté stromy. Přesto zaměstnancům naftových věží na ostrově Sachalin dovezli vrtulníkem z 1000 km vzdáleného místa tradiční jolku a televizor. Televizor nebyl v žádném kartonu ani dece, tak ho přeložili z vrtulníku na korbu a už se jelo.

– *vést tisíc kilometrů vrtulníkem stromek, tomu říkám láska k lidu, to je luxus. Ještěže nejsou všichni prezidenti stejní.*

Z těchto zpráv jsem byl víc pobaven než na Silvestra, tak jsem samou radostí složil pár veršů pro dobré i špatné, ale hlavně věčné časy.

Jolka

*Jolka k jolce
K jolce jupka.
Budět ekran,
Moskvič počká.*

Entropa, zná to celá Evropa

Vidíte, že nejen dobrá auta jsou to, co Češi dokáží dát světu. Na poli umění je naše cesta široká a otevřená. To, že se to občas někomu nelíbí, je v pořádku, neboť „není člověk ten, aby se zalíbil lidem všem,“ jak říkával Havlíček. Myslím, že pouze díla, která stojí za to, dokážou rozvířit hladinu a zasmrádlé stojaté vody. Když tenkrát pan Eiffel začal stavět ocelovou věž v Paříži, také ho lidé častovali urážkami a stěhovali se odtud. Stejně tak knihovna Jana Kaplického. Co se Entropy týká, ozvaly se hlavně ty státy, kde bylo donedávna běžné diktovat, co mají umělci tvořit a co zpěváci zpívat. Všimli jste si? Myšlenka vytvořit společné dílo 27 umělců ze všech zemí EU je opravdu pompézní. Kdo se kdy setkal s člověkem bohémského ducha, dá mi zapravdu, že společné dílo tolika umělců by nedal dohromady ani maďarský inženýr Rubik se svým týmem.

Jelikož je právě v Evropském parlamentu vystavena česká „Mona Lisa“, rozhodl jsem se, že ji musím vidět na vlastní oči. Je to z Anglie jen asi 600 km, tak si udělám výlet,

také se poprvé podívám na pracoviště, kde se bere 180 tisíc měsíčně, a na bruselské nebe, po kterém létali naši letci.

Z PŘÍRODY

Zimní hosté

Brkálek, hedvábiček, ruský vrabec, sobolec, vikoslav, zimostrádka. Těmito, a ještě řadou dalších jmen nazývali staří Čechové (a Moravané) severského pěvce velikosti špačka – brkoslava severního, latinsky *Bombycilla garrulus*. V našich zemích se nehojně objevuje každou zimu, ale jednou za několik let přilétá ve větších počtech. Tehdy hovoříme o zimní invazi. V minulosti existovala pověra, že jejich přilet souvisí se špatnými časy. Její vznik je možné odvodit od výskytu brkoslavů. Často se u nás totiž objevovali v souvislosti s krutými zimami.

Brkoslav severní

Pastelové zbarvení, vztyčitelná chocholka, černé hrdlo a žlutý pruh na konci ocasu brkoslavům dodávají exotického vzhledu. Zajímavé jsou také červené destičky na špičkách křídelních krovek. Hnízdní areál tohoto ptačího krasavce se rozkládá na dalekém severu. Brkoslavové staví své hnízda v tajze severní Evropy i Asie, ale také Severní Ameriky. Zatímco na hnízdišti se živí především hmyzem, který loví jak v letu, tak sbírají na zemi, na zimovištích tvoří jejich potravu především bobule a dužnaté plody. Těch spořádají díky svému nedokonalému trávení vzhledem ke své velikosti množství opravdu úctyhodné.

Zajímavé je jejich občasné altruistické chování, kdy dominantní pták podává potravu ostatním, kteří stojí na sociálním žebříčku níže.

Druhý ze zajímavých ptačích hostů, se kterými se můžeme v zimě setkat, je pěnkava jikavec, latinsky *Fringilla montifringilla*. Také jí dali staří Čechové (a Moravané) řadu lidových názvů, například břeskavec, ikavec, sykavec, uhliř, vřeskač.

Pěnkava jikavec

Podobně jako u brkoslava nabývá její výskyt v některých zimách charakteru invaze. Letošní zima byla výjimečná masovým výskytem jikavců ve střední Evropě. Jikavci se podobně jako havrani večer slétají na hromadná nocoviště. Jedno takové místo bylo na Slovensku u obce Turzovka, kde zimovalo asi 1,5 milionu jikavců. Tento počet odpovídá zhruba polovině jikavců z celého Finska. Druhé, ještě větší nocoviště jikavců se letos nacházelo poblíž štýrského městečka Feldbach v Rakousku. Tato lokalita hostila odhadem 4,5 milionu jikavců, což je množství, které je velmi těžko představitelné, to se prostě musí vidět. Nyní v předjaří je bude možné častěji vidět také u nás, při průtahu na jejich severská hnízdiště.

A malá poznámka na závěr – přestože oba zmiňovaní ptačí krasavci se u nás vyskytují striktně pouze v zimě, budišovští mají tu výhodu, že si je mohou velice snadno prohlédnout i přes léto – v přístupném depozitáři zoologického oddělení Moravského zemského muzea v budišovském zámku.

Co se peče u zahradníků

... je zima, venku stále sněží, jaro zatím v nedohlednu. Těžko se nám hledají vhodná témata pro první letošní číslo našeho oblíbeného zpravodaje. Zkusíme alespoň ve stručnosti popsat, co se „děje v kuchyni zahradníkův“.

I když je stále venku pořádná zima, už se pomalu rozjíždí práce vevnitř. Ve skleníku již máme vyseté papriky, rajčata. Z paprik jsou to hlavně odrůdy masitého, kubického tvaru s nasládlou dužninou. Ty jsou mezi vámi zákazníky nejoblíbenější. Nějaká trocha je zaseta z paprik kapiového typu. Ty jsou určeny pro fajnšmekry. Z rajčat jsou nejoblíbenější tyčková. Oblíbili jste si zejména ty výnosné s větším počtem plodů, středně velké s pevnou, šťavnatou dužninou. Menší část tvoří výsevy rajčat keříčkových, se žlutými i červenými plody. V poslední době získávají na oblibě takzvaná „cherry rajčata“. To jsou ty známé chuťovky, jednohubky. Jsou vhodná do salátů i na přímý konzum.

Výsevy jsme provedli do výsevních substrátů, udržujeme je při vyšších teplotách kolem 20 °C, pravidelně kontrolujeme vlhkost substrátů a to, jestli se v něm nezačínají objevovat půdní plísně. Ty se tam nakonec vždy objeví, to je úděl rašelinových substrátů. My jsme však preventivně výsevy zalili roztokem přípravku proti půdním houbám. Zabráníme tím padání klíčících rostlin – hlavní nemocí postihující výsevy.

Z ostatních zelenin začínáme postupně s výsevy salátu, brukvovité zeleniny, je nejvyšší čas vysévat květiny. Postup volíme vždy stejný. Jemná semena vyséváme na povrch, přikryjeme je jemnou vrstvou přeseté zeminy, nebo je jen přikryjeme papírem. To je například lobelka, petunie, šater. Pěstujeme též macešky z pozdních výsevů. Seli jsme na podzim, někdy v září, vzešlé rostliny jsme přezimovali ve studeném fóliovníku, v únoru je převezli do vytápěného skleníku a rovnou nahrnkovali do konečných květináčů o průměru 6–7 cm. Mladé rostlinky měly v této fázi asi 2 pravé lístky. Držíme je při teplotě kolem 15 °C, v noci teplota klesá na 7 °C. S přibývajícím sluníčkem, jak doufáme, začnou rostlinky růst a budou připravené v jarním období k prodeji tak, jak jste zvyklí. Nesmíme ještě opomenout udělat postřík přípravkem proti houbovým nemocem. U macešek je to především skvrnitost na listech – perenospora. Musí se ošetřit ihned po zjištění prvních příznaků, jinak je ochrana neúčinná.

Dalšími rostlinami, které již máme zasazeny, jsou cibuloviny. Tulipány, narcisy, krokusy, které nám zbyly z podzimního prodeje, jsme nechali přezimovat v místnosti a v měsíci únoru je nahrnkovali po jednom nebo po skupinách do květináče. V průběhu března vyraší, a protože mají již založené květy, spolehlivě nám vykvetou a potěší hned v předjaří za oknem našich domovů. Tento způsob „hrnkové pokojové kytky“ jste si oblíbili i vy. Po odkvětu, když je už venku půda rozmrzlá, je můžeme zasadit a radovat se z jejich krásy zase příští rok.

Pomalou také začneme se zakořeňováním řízků přísavníku trojprstého (trojlaločného). Letos by to mělo být vylepšeno tím, že instalujeme pod nahrnkované řízků zdroj tepla, který umožní řízkům lépe zakořenit. Je to nutné z toho důvodu, abychom umožnili řízkům vytvořit v předstihu kořeny. Ty se tvoří vždy velmi pomalu a je jich opravdu málo. Problém nastane, když začnou venku růst teploty, řízků přísavníku začnou rašit,

rostou jim listy, ale kořeny rostou už jenom pomalu nebo vůbec. Listy potřebují dostatek vody pro svůj růst, nedostatečně vyvinuté kořeny nejsou schopny vodu z půdy přijímat v takové míře, jak by bylo nutné, řízky v důsledku tohoto vývoje záhy rychle usychají a hynou. Proto platí zásada, že je pro úspěšné zakořeňování řízků nutný dostatečný rozvoj kořenů a až potom růst listů. To platí obecně pro všechny rostliny množené řízkováním. Ještě bychom rádi podotkli, že celé množení přísavníku je prováděno ve fóliovníku dobře zatepleném, protože mladé listy jsou po vyrašení velice citlivé na mráz. Později, až teploty přestanou kolísat, je postupně otužujeme, aby byly připraveny k prodeji.

No, a když se už opravdu rozjaří, začneme s hrnkováním zakořeňelých řízků, které máme připravené z loňského roku. Osvědčilo se nám, že je lépe hrnkovat zjara, než na podzim. Čerstvě nasázené rostliny z podzimu nám pokaždé špatně prezimovaly. Jsme přece jenom na Vysočině, zima tu začíná brzo, trvá dlouho a bývá pěkně ostrá. Rostlinky mají ještě malé kořínky, které nestačí dostatečně prokořenit celý objem květináče a vymrzají. Zvláště citlivé jsou skalníky, hlohyně.

Jarní nahrnkované rostliny po zařiznutí (kvůli rozvětvení) velice rychle nabерou sílu. Podpořené kvalitním hnojivem a zvyšující se teplotou a zálivkou v krátké době pěkně narostou. Některé jsou připravené k prodeji již v letních měsících, jiné, pomalu rostoucí, na podzim nebo až příští rok. To je hlavní rozdíl mezi nimi a třeba letničkami, balkónovými rostlinami, které ten start do jara mají ještě výraznější, rychlejší. To už se ale dostáváme do dalšího období naší práce a o tom až příště. Zatím plánujeme, připravujeme a těšíme se na nový začátek.

Molnárovi

Potřebujeme nalézt Boha a jeho nelze nalézt v hluku a neklidu. Bůh je přítel ticha. Podívej se, jak příroda – stromy, květiny, trávy – roste v tichu; podívejte se na hvězdy, měsíc a slunce, jak se pohybují v tichu... Potřebujeme ticho, abychom se mohli dotknout duší.

Matka Tereza

SPORT

Za SVOBODOU do Práglu

Ve čtvrtek 26. 2. 2006 nastala dlouho očekávaná chvíle. Tak jak jsme slíbili Petru Svobodovi při poslední návštěvě Budišova, náš městys se vydal podpořit našeho atleta na Mítink světových rekordmanů do O₂ areny v Praze. Plný autobus odjel od restaurace Sport v Budišově po 12. hodině a v nevlídném počasí se vydal na cestu do města více než stovčatého. Pochopitelně nemohl chybět starosta, dva místostarostové, zúčastnili se dva další zastupitelé, úřad městyse byl zastoupen účetní, jeli i dva pracovníci Technických služeb Budišov, hlavní představitelé Sokola Budišov, nemohl chybět zástupce školních „tělomrsků“ a vůbec celý městys byl významně reprezentován. Také Petrova rodina jela v hojném počtu. Již před cestou jsme se však dozvěděli, že pro zranění se nebude náš borec moci zúčastnit závodu. Nebylo to poprvé, takže jsme si už asi zvykli, proto jsme stejně vyjeli – a nelitovali jsme.

Ale po pořádku. Do matky měst jsme dorazili již po čtrnácté hodině, takže mohlo dojít i na občerstvení, abychom náročný program přestáli bez úhony. Část výpravy odjela metrem ke Staroměstskému náměstí do Ambiente Restaurante Brasileiro na speciální menu, zbytek vystoupil u O₂ areny. Autobus odjel, neboť bylo rozhodnuto, že „talíř“ parkovněho těm Pražákům nedáme. Protože i hlavní část výpravy chtěla občerstvení, všichni vyrazili za expertem, který neomylně (i v nepřehledném terénu) zamířil k restauraci s nám sympatickým jménem U Bobra (i když jmenovaný zastupitel s námi nebyl). Ta podlehla nájezdu ve stylu „londoni přijeli do Práglu“ a přispěla ke zmírnění nebezpečí dehydratace (i když vody tam mnoho nebylo).

Ale všichni jsme náležitě posílení vstoupili do O₂ areny, kde nám hned u vchodu znemožnili pronést fotoaparáty. Třebaže původní záměr mohutného povzbuzování našeho atleta nevyšel, nevyšli jsme naprázdno ani my. S Petrem jsme se setkali v hledišti a program mítinku nás také uspokojil. Zvláště když někteří přibývší z Brasileira neomylně poznali v jednom ze sprinterů toho, kdo je při obědě obsluhoval. No, seděli jsme přece jen trochu vysoko.

Očekávaný rekord tyčkařky (Jelena Isinbajeva, RUS – 5,01 m) sice nenastal, ale i výkon 4,90 m nebyl špatný, i když Jeleninými slzami promáčený oděv trenéra ilustroval maximální snahu sportovkyně ukázat vděčným divákům v Praze to nejlepší. No, nevyšlo to, ale stejně mám dojem, že jsem od osmašedesátého žádnému „Rusákoví“ tolik netleskal. Bylo vidět i množství dalších kvalitních výkonů (nejlepší letošní halové časy na 800 m – Ahmad Ismail, SUD – 1:44,75 a na 5000 m – Abreham Cherkos, ETH – 13:07,83, ženská šedesátka překážek – Danielle Carruthers, USA – 7,89 s). Ani naši borci se neztratili (Roman Novotný vdálce 8,05 m a Iva Straková na 2. místě ve výšce 1,96 m). Korunu všemu dění na konci nasadila přece jen „světákem“ běžkyně na 2 míle (Meseret Defar, ETH – 9:06,26).

Tak se stalo, že v pátek 27. února v 0.30 hodin přijel do Budišova autobus plný spokojených přátel sportu.

Závěrem se všem (zejména ÚJČ) omlouvám za to, že jsem zde zcela proti svým zásadám nedodržel pravidla jazyka mateřského, protože jako většina ostatních odmítám prznit jména zahraničních sportovkyň (zatímco některé české ženy mají právo na svá pravá jména – Emmons, Jacques, Gerši) a alespoň v prvním pádě poskytují čtenářům jejich správný tvar (tj. bez české úchyvky neboli „přeúchylování“). Děkuji za pochopení.

Ladislav Dokulil

Bronz v Turíně

Torino ITA, 6. 3. 2009, 18.55 hod.

Halové mistrovství Evropy, 60 m překážek – finále:

1	Ladji Doucouré	FRA	28.3.83	7.55
2	Gregory Sedoc	NED	16.10.81	7.55
3	Petr Svoboda	CZE	10.10.84	7.61
4	Andy Turner	GBR	19.9.80	7.62
5	Yevgeniy Borisov	RUS	7.3.84	7.64
6	Garfield Darien	FRA	22.12.87	7.66
7	Damien Broothaerts	BEL	12.11.84	7.74
8	Allan Scott	GBR	27.12.82	7.78

(ve 3. sloupci datum narození)

Výsledková tabule zobrazuje první velký úspěch budišovského běžce. Zhodnocení je níže. Zde jen tolik, že v semifinále Petr vyrovnal svůj český rekord (7.55).

Ke spokojenosti české výpravy přispěla i Lucie Škrobáková stříbrem na stejné trati.

*Foto
Luděk Svoboda,
trenér*

Třináctka jako cíl

Ani ne týden od velkého úspěchu v Itálii, ve čtvrtek 12. března, vystoupil o čtvrté hodině z auta na parkovišti před úřadem městse Petr Svoboda. S ním přijela i tyčkařka Jiřina Ptáčníková a dostavil se i manažer Pavel Průša. Také naši konkurenti z tisku i tlače (i tak mezinárodní společnost jsme měli).

Po přivítání se šlo hned na besedu s občany. Návštěva byla ohlášena jen den předem, takže účast budišovských nebyla z největších, nicméně na počtu a kvalitě dotazů to nebylo znát. To, co jsme se dozvěděli, by bylo na pořádně tlustou přílohu. Ale všichni čtenáři nehodlují atletice, takže jen stručně:

Příprava na závod spočívá zejména v důkladném spánku předtím (potom už je to se spánkem horší). Rozcvičení a protahování včetně všech strečingů opravdu nelze vynechat, a to před každým během (v Turíně 3× za den).

Další skutečnost pro nás znamenalo zjištění, že výsledek klidně mohl být lepší. Svou roli hrála opatrnost při startu, aby nedošlo k vyloučení následkem „ulití“ startu (s tím má Petr nedávnou zkušenost). Abnormálně dlouhá pauza mezi pokynem pro přípravu a startovním výstřelem neunikla ani komentátorům televize. Pokud závod netrvá ani 8 vteřin, pak je každá desetina věčností. Ale to v semifinále se dalo ještě doběhnout. Ve

finále však byla první překážka překážkou. Malé klopýtnutí – a prostor pro zrychlení, jaké má Petr snad nejlepší na světě, se nejméně o jednu překážku zúžil. Ani poslední překážka nebyla bez překážky, Petr si na ni podle svého vyjádření sedl (my jsme teda nezaznamenali, že by odpočíval), možná také přece jen zahrála roli pauza se zraněním. To všechno dohromady těch 6 setin oproti semifinále mohlo dát. Kdo se podívá na tabulku v minulém článku, pochopí, že umístění by s takovým časem mohlo být i velmi jiné. Sám atlet prohlásil, že měli dát ten cíl o deset metrů dál. Ale i tak vpadl mezi dalšími třemi borci do cíle nejdříve, poražen jen mistry světa a Evropy, třebaže na první překážce byl až sedmý. Petr Svoboda teď všude prohlašuje: „Pro mě je ta medaile zlatá.“ S tím lze souhlasit, je to nesporně velký úspěch.

Ale tak jednoduché to nebylo. Před jeho během už brala stříbro Lucie Škrobáková. A místo, aby to Petra inspirovalo, podle jeho slov se při pohledu na to, jak tam pobíhá celá rozzářená, úplně roztrásl: „Ona už vybrala všechno naše štěstí – a co zbude na mne?“ Pak ještě napětí před startem, startér s dlouhým vedením, překážející překážky, no, hlavně že zbylo štěstí i na našeho borce.

Můžeme se s nadějí těšit na další program. Petr sice nebude mít tolik závodů, jako loni, ale na Golden League ho uvidíme, stejně jako na Zlaté tretře v Ostravě 17. června (kam se chystá i Budišov), také na mistrovství světa v Berlíně 19.–21. srpna asi nebude problém s nominací.

A co je největším cílem našeho běžce? Nejde o medaile, ale o čas. Pokořit hranici 13 sekund na 110 m jako první z bílých atletů na světě je neobyčejně lákavé. Držme palce, kolik jich jen máme. Jen si to dejme v řeči mezinárodní: THE FIRST ONE COMES FROM BUDIŠOV.

Třeba se už brzy dočkáme.

Ladislav Dokulil

POČASÍ

Měsíční úhrn srážek

prosinec 2008	21,4 mm
leden 2009	20,0 mm
únor 2009	51,9 mm

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

Zemřel František Baratta

Ve čtvrtek 26. února 2009 přišlo na Úřad městyse Budišov oznámení s tímto obsahem:

Georg Baratta-Dragono oznamuje jménem svým, jakož i jménem své matky Renate svob. paní Baratta-Dragono, roz. Feldmann, své manželky Claudie svob. paní Baratta-Dragono, roz. Neuner, svých dětí Francescy a Kathariny, svob. slečen Baratta-Dragono, své tety Elisabeth Honey, roz. svob. slečny Baratta-Dragono, svého strýce Karla Norberta svob. pána Baratta-Dragono a veškerého příbuzenstva

s hlubokým zármutkem zprávu, že Pán Bůh k sobě povolal mého milovaného otce

Franze Erwina (Fränze) svob. pána Baratta-Dragono

v pátek 13. února 2009, po krátké těžké nemoci,

v zaopatření církve svaté.

Slavnostní požehnání a pohřeb se koná v nejužším rodinném kruhu.

Zádušní mše svatá bude sloužena v pátek 27. února 2009 v 19.30 hodin

ve farním kostele sv. Rocha a Šebestiána (1030 Wien, Landstrasser Hauptstrasse 54).

Ve Vídni v únoru 2009

Hausergasse 20, 3400 Klosterneuburg

Neulinggasse 13, 1030 Wien

Bohužel, jedná se o onoho příjemného pána, který i se svým synem Georgem (zmiňovaným v úvodu oznámení) byl nedávno hostem v Budišově a zástupci městyse s oběma navázali vřelé přátelství. Z úřadu městyse odešla kondolence na adresu p. Georga Baratty-Dragono do Klosterneuburgu.

---

fotografie Karel Pavlíček

Šalomounova modlitba za moudrost

(Kniha Moudrosti 9)

Bože otců a Pane slitování, jenž jsi udělal vesmír svým slovem a vyzbrojil člověka svou moudrostí, aby panoval tvorbě a tebou vzniklým a spravoval svět svatě a spravedlivě a vykonával vládu čistým srdcem, dej mi moudrost sedící u tvého trůnu a nevylučuj mne z počtu svých dětí!

Neboť jsem tvůj sluha a syn tvé služky, slabý člověk, jenž má krátkou životní lhůtu a příliš malé pochopení toho, co je právo a zákon. Neboť byt' i někdo z lidí platil za dokonalého, chybě-li mu tvá moudrost, bude považován za nic.

U tebe jest moudrost, která zná tvá díla a která byla při tom, když jsi tvořil svět, a která ví, co se ti líbí a co je správné podle tvých přikázání. Sešli ji s posvátných nebes, pošli od trůnu své velebnosti, aby stojíc mi po boku se mnou pracovala a abych poznal, co se ti líbí!

Neboť ví všechno a rozumí všemu, rozvázně mne povede při mých jednáních a bude mne chrániti světly svým leskem. A příjemné budou moje skutky, a budu vládnout lidu tvému spravedlivě a budu hodným trůnu svého otce.

Neboť který člověk dovede poznati úradek Boží, anebo kdo vymyslí, co chce Pán? Neboť myšlenky lidské jsou nejisté a naše úmysly nemají trvání. Neboť pomíjející tělo zatěžuje duši a pozemský stan je břemenem myslícímu duchu. A sotva tušíme, co jest na zemi, a stěží nacházíme, co leží na ruce, a kdo může vyzkoumati, co je na nebi? Kdo poznal kdy tvou vůli, nedal-lis moudrost a neposlal-lis s výsosti svého svatého ducha?

DOPLŇKY

Doplnění

Až po vyjití Budišovského zpravodaje 4/2008 nám do redakce došla fotografie k článku Emanuela Nožičky Křížový kámen – památník dvou obcí. Autorem fotografie je starosta obce Zárubice Ing. Jaroslav Burian, s jehož souhlasem fotografii z každoročního setkání zástupců obce Zárubice a Lipník u smírčího kamene otiskujeme.

setkání zástupců obcí Zárubice a Lipník u smírčího kamene

fotografie Ing. Jaroslav Burian

Nejhorší chudoba je osamělost a pocit, že nejste milováni.

Matka Tereza

Císař Napoleon raněn v bitvě u Řezna
obraz – hrací hodiny, konec 19. stol.

Vím, že Bůh mi nedá nic, co bych nemohla zvládnout. Jen si přeji, aby mi tolik nedůvěřoval.

Sami cítíme, že to, co děláme, je jenom kapka v oceánu. Ale oceánu by něco scházelo, kdyby tam ta kapka chyběla.

Matka Tereza

OBSAH

<i>Jitro</i>	1
<i>Výročí vydání prvního čísla Budišovského zpravodaje</i>	3
ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE	3
Usnesení z jednání Zastupitelstva městyse Budišov ze dne 16. 12. 2008	3
Usnesení z jednání Zastupitelstva městyse Budišov ze dne 16. 2. 2009	4
Rozpočet městyse na rok 2009	5
Rozšíření služeb Czech Pointu	7
Lesy městyse se zvětšují	8
Zaplňme Mezery v dokumentaci historie Budišova	8
Rekonstrukce bytu v prostorách budišovské školy	9
Kam s ním?	9
Oprava krovů zámku	10
Postupy a řešení při likvidaci odpadních vod v městysi Budišov	10
ZPRÁVY	11
Mikuláš	11
Tříkrálová sbírka	11
Stalo se v Betlémě	12
Budišovským ochotníkům odvaha přeje	13
Musica Animata v Budišově	15
Cukrárna v Budišově	16
Masopustní průvod	17
Vlajka pro Tibet	20
Preventivní posouzení stavu stromů	20
Vážení přátelé – senioři městyse Budišova	20
Z HISTORIE	21
Ze vzpomínek stařešiny aneb Jak nám to matykář (ne)spočítal	21
Komentář k leteckému snímku ze dne 25. srpna 1944	22
Strašidla a jak se lidé straší	24
HORKÝ František	25
Z historie budišovské školy II	25
Svatba Tesařových v roce 1922	26
O smírčích kamenech	27
Kámen u Rohů	30
Smírčí kámen mezi Pyšelem a Častoticemi	32
Z BUDIŠOVA A OKOLÍ	33
Desky na venkovní jižní straně kostela Nanebevzetí P. Marie a sv. Gotharda	33
Aviatik s nohama na zemi	41
Literární soutěž dětí ZŠ	43
Ekologická výchova jako součást života každého z nás	44
S požehnáním zákona	44
Jazykový vokýnko	45
<i>Není oříšku pro Popelku</i>	46
Z nového Mudrosloví národu slovanského ve příslovích	47
Kojatín – kamenné sedátko	47

Nikdo nám nedal právo na úspěch, i pády patří k životu	50
Prekvapující objev přišel poštou	51
Vítejte v Budišově	53
O budoucnosti budišovského nádraží	53
<i>JÍZDNÍ ŘÁD</i>	54
ZE SVĚTA	55
Petr Kosina – Texty	55
<i>Státní a bankovní teror</i>	55
<i>Vánoce před 25 lety</i>	55
<i>Entropa, zná to celá Evropa</i>	56
Z PŘÍRODY	57
Zimní hosté	57
Co se peče u zahradníků	59
SPORT	61
Za SVOBODOU do Práglu	61
Bronz v Turíně	62
Třináctka jako cíl	63
POČASÍ	67
Měsíční úhrn srážek	67
SPOLEČENSKÁ RUBRIKA	67
Zemřel František Baratta	67
Mamzelle Nitouche	68
<i>Šalomounova modlitba za moudrost</i>	68
DOPLŇKY	69
Doplnění	69
K příloze 4/2008	70